

**DABARTIES
BILDESIUOS**

**KOMUNISTŲ
PROPOGANDA**

Paskutiniu laiku bolševikai pradėjo duoti daugiau žinių per Vilniaus Radio stotį, iš kurių galima susidaryti šiojį tokį vaizdą apie padėtį okupuotoje Lietuvoje.

Pirmiausia iš pranešimų matyti, kad Lietuvos rusifikacija varoma tenai pilnu tempu. Vilniaus radio, pavyzdžiui, plačiai informavo apie iškilmes surengtas Lietuvoje Stalino konstitucijos minėjimo proga. Šie pranešimai parodė, kad daugiausia patys rusai užima vyraujančius postus Lietuvoje: leitenantas Blakher, "draugai" Mikhert, Mošovič, Vasilevski, Kondraška ir kiti. Šie visi viršūję išvardinti asmenys buvo kalbėtojai per virš minėtų iškilmių minėjimą, kaip vadai įvairių įstaigų ir ekonominių grupių Lietuvoje.

Kitas įdomus faktas yra tas, kad iš radio pranešimų matyti, jog krašte vyrauja netvarka ir kad vietos gyventojai priešinosi bolševikų režimui. Tai pirmas kartas, kad šitai konstatuoja sovietų kontroliuojama radio stotis. Kaip žinoma, seniau jie visuomet girdavosi visišku gyventojų lojalumu ir pasitenkimu sovietų režimu. Tiesa, pranešėjai laiks nuo laiko bardavo ūkininkus atsiskandčius pristatyti maistą ir pašarą rusams, tačiau jie niekuomet prieš tai nesiskųsdavo dėl bet kokių pasipriešinimo ar sabotazės. Betgi gruodžio 6 d. pranešėjas perskaitė vedamąjį straipsnį iš oficiozo "Tiesa", kuriame buvo kalbama apie sabotazę, vykdomą lietuvių daugelyje vietų. Straipsnio autorius tvirtino, kad tai visa yra vykdoma Provizorinės Lietuvos Vyriausybės partizanų, vyriausybės, kuri buvo sudaryta tuoj po sukilimo prieš rusų okupaciją, 1941 m. birželio mėnesį. Nors ši vyriausybė buvo išvaikyta vokiečių ir kelias jos narių buvo suimta ir deportuota į koncentracijos stovyklas Vokietijoje, aukščiausi minėto straipsnio autoriai, tačiau, tvirtina, kad visi tie sukilėliai buvę vokiečių agentai. Straipsnio autorius išlieja savo pyktį, vadindamas juos žulikais, nusibankrutinisiais dvarininkais ir tt. Ypatinai jis siunta dėl tos vyriausybės Ministro Pirmininko, prof. Ambrazevičiaus pareiškimo, kad lietuviams 1941 m. buvo vokiečių uždrausta kovoti prieš bolševikus. Toliau tame pat straipsnyje sakoma, kad dalis tų anti-komunistų pabėgo į Vokietiją, betgi didžiama jų esą ir toliau gyvena Lietuvoje ir tęsia savo destruktivinę veiklą. Jie esą užmušinėja ir kliudo "Lietuvos atstatymo darbą". Straipsnis

**LET'S FINISH
THE JOB—
BUY EXTRA
BONDS TODAY!**

**MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY**
Join The Pay-Roll
* SAVINGS PLAN *

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 31. TEL. SOUTH Boston 2680 ANTRADIFENIS (Tuesday) BALANDIS (April) 24 D., 1945 M. TEL. SOUTH Boston 2680 FIVE CENTS

Maldaujame Visagalio Dievo Pagreitinti Laisvę Lietuvai!

baigiamas raginimu padėti policijai išnaikinti sabotažnikus, išduoti juos, netgi jei jie būtų giminės ar draugai. Gyventojų bendradarbiavimas su komunistų įstaigomis, anot pranešėjo esą būtina sąlyga, kad padaryti galą šiam judėjimui.

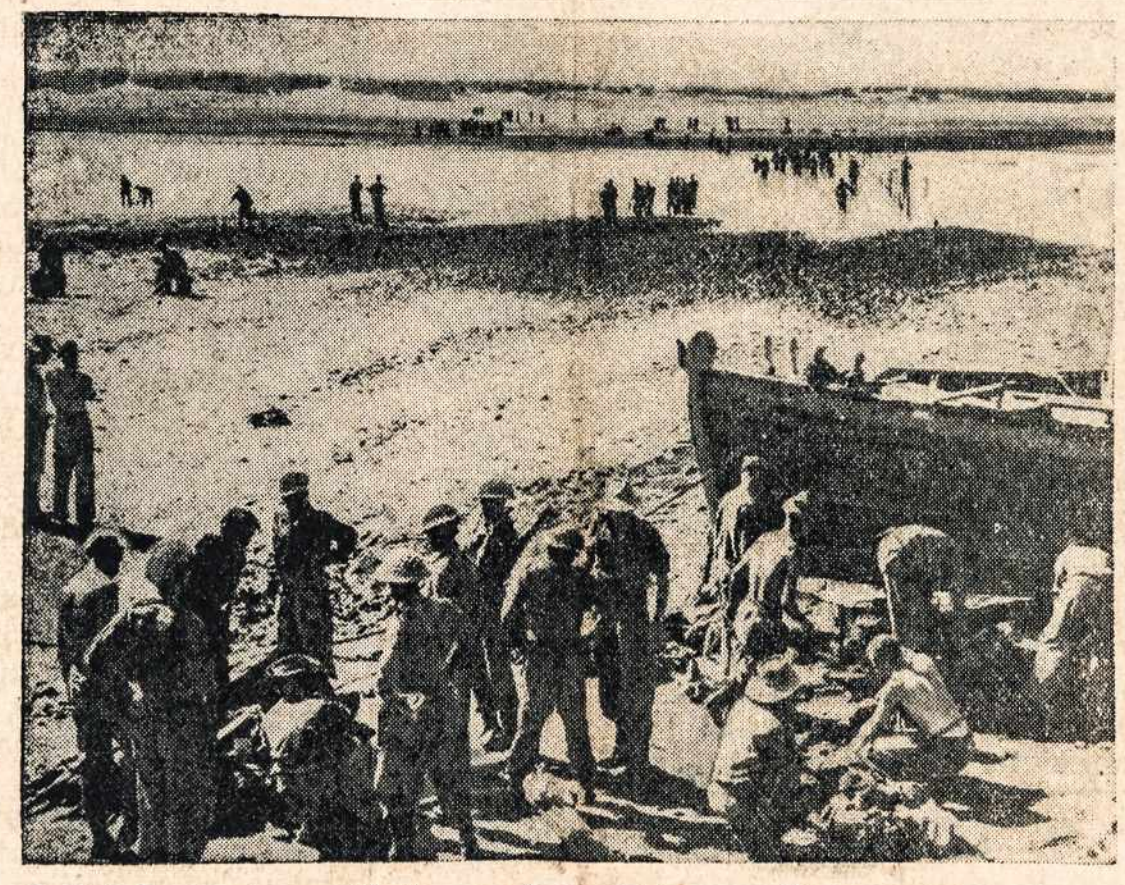
Šis prisipažinimas yra reikšmingas. Jis parodo komunistų režimo silpnumą Lietuvoje kur, nežiūrėnt visų deportavimų, karo stovio įvedimo, esančių raudonosios armijos masių, — sabotažas vyksta ir Maskva prisipažįstanti bejėgė pati viena jį užspausiti.

San Francisco konferencija prasidės trečiadienį, balandžio 25 d. Į tą konferenciją suvažiuavo Suvienytų Tautų atstovai svarstyti svarbius pasaulinės taikos reikalus ir sudaryti Pasaulinę Saugumo Organizaciją.

Toje konferencijoje nedalyvauja pavergtos Lietuvos atstovai, kaip nedalyvauja ir kitų tautų atstovai, kurios neįeina į Suvienytų Tautų sąrašą. Nedalyvauja kol kas ir Lenkijos atstovai, nes pagal Jaltos konferencijos nutarimus ir trijų didžiųjų valstybių vadų susitarimus lenkai turėjo sudaryti vyriausybę, kuri atstovautų visą lenkų tautą, iš įvairių srovių. Bet čia ne lenkų kaltė. Lenkai norėjo sudaryti, bet Maskva trukdė ir trukdo. Maskva yra pripažinusi Liublino lenkų komitetą, kuris buvo sudarytas Maskvoje. Tą komitetą ir dabar yra idealizavęs sovietų Rusijos diktatorius Stalinas.

Lenkijos klausimas tebėra neišrištas. Jung. Valstybės ir Anglija, kol dar nėra sudaryta visus lenkus atstovaujanti vyriausybė, pripažįsta Londone esamą lenkų vyriausybę.

Lietuviški kvislingai labai bijosi, kad į San Francisco konferenciją nenuvyktų lietuvių delegacija. Jie žino, kad kvislingai su pagalba Lietuvos okupantų atliko judošišką darbą. Jie žino, kad Lietuvos okupantai eksterminuoja lietuvių tautą. Todėl jie bijosi, kad apie kvislingų ir okupantų teroristinius darbus Lietuvoje nesužinotų Suvienytų Tautų delegacijos. Lietuvių delegacija dalyvaus ar nedalyvaus, bet San Francisco konferencijos dalyviai vis tiek sužinos, kad Lietuva yra pavergta, kad Lietuvos gyventojai, kaip Vokietijos nacių, taip ir sovietų Rusijos bolševikų buvo ir yra eksterminuojami dėlto, kad jie yra lietuviai, dėlto, kad jie siekia laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

Britai Burmoje persikelia per Irrawaddy upę. Jiems padarė pirmyn žygiuoti kelią Amerikos bomberiai.

Raudonoji Armija Berlyne

Jung. Valstybių Ir Prancūzų Armijos Veržiasi Į Rytus Perkirsti Vokietiją

Londonas, bal. 23 — Sovietų Rusijos raudonosios armijos pulkai jau įsiveržė į Berlyną. Berlyno nacių žiniomis, raudonoji armija jau užėmė vieną šeštadali Vokietijos sostinės. Maskva praneša, kaip paduoda iš Stockholmo žinias iš Berlyno, kad sovietų tankai triuškina vokiečių sostinės centrą. Raudonieji jau užėmė septynias mylias Berlyno.

Galima dalykas, kad dabar jau Berlynas yra apsuptas. Vokietijos naciai desperatiškai gina savo sostinę. Bet nėra vilties, kad jie galėtų atlaikyti Alijantų stiprų spaudimą. Pagal susitarimą, Alijantų karo jėgos leido Rusijos armijoms pirmiau įeiti į Berlyną. Kodėl taip buvo susitarta, tai jau čia militariškos strategija.

Prancūzai pasiekė Šveicarijos sieną. Vokietija gali būti jau perkirsta pusiau. Amerikiečių ir prancūzų armijos gali būti jau

Amerikiečiai Užėmė Bologną

Roma, Italija, bal. 23 — Amerikiečių penktoji armija užėmė svarbų pramonės miestą ir geležinkelio junginį Bologną, viduršiaurinėje Italijoje.

Molotov Washington

Washington, D. C. — Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Molotov atvyko į Jungtines Valstybes. Pirmiausia jis turėjo pasikalbėti su prezidentu Harry S. Truman, valstybės sekretorium Stettinius ir kitais.

Jung. Valstybių ir Anglijos vyriausybės atstovai yra pasitarimuose su sovietų Rusijos užsienių komisaru Molotovu. Spėjama, kad pasitarimuose buvo vienas svarbiausių klausimų, tai Lenkijos klausimas.

Nuskandino Vokietijos Laivą

Londonas, bal. 23 — Anglijos lakūnai nuskandino Vokietijos karo laivą "Luetzow". Šis laivas stovėjo Swinemunde Baltijos jūros uoste.

Švedija Prašalino 30 Vokiečių

Pranešama, kad Švedijos vyriausybė įsakė internuoti ir ištremti trisdešimt vokiečių, kurie iš Vokietijos atvyko į Švediją. Vokiečiai sako, kad jie per "klaidą" pateko į Švediją.

Kryžiaus Katedroje pontifikalės šv. mišios už a. a. Kardinolo O'Connell vėlę, kuris mirė metai atgal.

Pontifikalės šv. mišias atnašavo J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Dalyvavo nemažas skaicius kunigų iš visos diecezijos, tarp kurių buvo ir lietuvių.

Vokiečiai Pakrikę Bėga Iš Italijos

Praneša, kad Alijantų karo jėgos sudavė vokiečiams tokį smūgį Italijoje, kad jie pakrikę yra priversti bėgti iš to krašto. Alijantų šarvuotų ir pėstininkų būriai pasiekė Po upę. Penktoji armija užima Modena, ir jau pasiekė Castelfranco. Britų aštuntoji armija tik dvi mylios nuo Ferrara.

Kaip tik Alijantai susisieks su sovietų Rusijos armija, tai aišku, kad Vokietijos nacių armija greitai bus sunaikinta Italijoje.

Okinawa Saloj Tebeina Žiaurios Kautynės

Guam, bal. 23 — Amerikos dvidešimt ketvirtoji armija yra žiauriose kautynėse su priešu — japonais. Kol kas nėra permainingų toje srityje. Amerikos marinai užėmė mažą salielę rytiniame pakraštyje ir išsikėlė kitoje salielėje vakaruose.

Nors Amerikiečiai ir nepadarė didelės pažangos Okinawa saloj, bet padarė didelius nuostolius Japonijai. Japonija iki šiol toj saloj prarado 11,738 savo kareivius.

Daugiau Mėsos Civiliams

Washington, D. C., bal. 23 — J. V. valdžia praneša, kad padaryta pakeitimai mėsos kainų ir jos paskirstymo civiliams gyventojams.

Taigi, remiantis valdžios pranešimu, galima tikėtis daugiau mėsos krautuvėse.

Gedulo Pamaldos Katedroje

Boston, Mass. — Pirmadienį, balandžio 23 d., Šv.

Keturi Tūkstančiai Dalyvavo Pamaldose Už Lietuvą Ir Teisingą Taiką

Tik Dievo Galybė Ir Jung. Valstybių Pagalba Gali Išlaisvinti Lietuvą

Sekmadienį, balandžio 22 d., 4 valandą po pietų, Šv. Kryžiaus Katedroje, Bostone, įvyko iškilmingos pamaldos už Lietuvą ir teisingą taiką.

Prieš trečią valandą lietuvių būriais pradėjo rinktis į didžiulę Šv. Kryžiaus Katedrą. Puse po trijų jau buvo pripildytos visos sėdynės Katedroje. Vėliau atėjusieji turėjo stovėti, o kiti, negavę sėdynių grįžo atgal. Oficialiai Katedros rektorius prelatas Thomas Reynolds skelbė per radio, kad dalyvauja trys tūkstančiai lietuvių ir tūkstantis kitataučių, tarp kurių buvo ir Šv. Jono Seminarijos seminaristai.

4. val. po pietų, procesijos vedamas, įėjo Bostono arkivyskupijos Ganytojas, arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., cebrantų kun. Pranciškus M. Juras, LDS Centro ir Lietuvių Maldos Dienos Komiteto pirmininkas, lydimas lietuvių kunigų iš Bostono, Springfieldo, Connecticut ir Rhode Island diecezijų.

Celebrantui kun. P. M. Jurui asistavo kun. P. V. Strakauskas, Lowellio lietuvių par. klebonas, ir kun. Feliksas Norbutas, Brocktono lietuvių parapijos asistentas.

Ceremoniū vedėiu buvo prelatas Walter F. Furlong, St. Clement — Šv. Jono Seminarijos — mokyklos rektorius. Jam asistavo deakonas Povilas Jakmauh (Jakimavičius, Dr. Povilo Jakimavičiaus sūnus, kuris birželio mėnesį bus išvestas kunigų). Akolitai — deakonai Jonas Bernatonis ir Alfon-

sas Janušonis. Liktorių nešėjai — klierikai P. Sakalis, A. Kontautas, J. Nauzdžiūnas, Pr. Biekša, A. Janiūnas. Ekspozicijos deakonas — kun. Jonas Vaitėkūnas, Providence (R. I.) lietuvių par. klebonas. Prie arkivyskupo kapelionais buvo kun. P. J. Juškaitis, Cambridge lietuvių par. klebonas, ir kun. A. Petraitis, Šv. Kazimiero (Worcester, Mass.) lietuvių par. klebonas. Smilkylo nešėjas — kun. S. P. Knežiš, Norwoodo lietuvių parapijos klebonas.

Procesijoje ir sanktuarijoje dalyvavo lietuvių kunigai iš Marianopolio, Worcester, Athol, Lowell, Lawrence, Stoughton, So. Boston, Brockton, Norwood, Cambridge, Providence, Hartford, Waterbury ir kapelionas Tamas Poška, MIC., Tėvas Alfonsas Maria, pasionistas, ir klierikas Vladas Jeskevičius, S. J.

Pamaldos pradėtos mišparais, kuriuos celebravo kun. P. M. Juras, asistuojant kun. P. V. Strakauskui ir kun. F. Norbutui. Mišparų giedoją Šv. Jono Seminarijos choras ir seminaristai. Po mišparų, vadovaujant muzikui Juozui Žemaičiui savo chorui ir vargonais pritariant art. Rapolui Juškai, sugiedota giesmė lietuviškai "Marija, Marija".

Po to, J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., pasakė turiningą, pavergta Lietuvą užtariantį pamokslą, kuriuo aiškiai nušvietė pergyventus Lietuvos vargus ir kančias sovietų Rusijos ir Vokietijos nacių okupacijai.

DIDIEJI ŠVITURIAI LIETUVIŲ MALDOS DIENOS BOSTONO KATEDROJE, BAL. 22, 1945

4 vl. p. p. Žavėjantis pamaldų reginys, — Sanktuarijume — Arkivyskupas su palydovais, 4 monsignorai, mišparų celebrantas su pilna asista — kunigai ir klierikai.

Mišparų puikus klierikų choro ir klierikų giedojimas.

Žmonių katedron prisikimšimas. Arkivyskupo pamokslas. Gražus giedojimas, vadovybėje muziko Žemaičio lietuviškų giesmių.

Gražus giedojimas ir vargonavimas artisto R. Juškos.

Skaitlingas choristų būrys iš Worcesterio, kuriuos atgabenti padėjo pats klebonas kun. A. Petraitis.

Atsilankymas senatoriaus David I. Walsh ir kitų pareigūnų.

Pamaldų transliavimas per radio, kurie girdėjo apsisiverkė, kurių tarpe buvo Kun. Dr. K. Urbonavičius, dėdės sveikatos negalėjęs dalyvauti.

Lietuvių Pamaldos Katedroje

(Pradžia 1-me puslapyj)

jose ir pergyvenamas kančias, kada sovietų Rusijos armijos ištūmė nacius iš Lietuvos ir vėl ją pavergė. (Kitame "Darbininko" numerij J. E. arkivyskupo Richard J. Cushing, D. D., pamokslas tilps ištiesai, kad kiekvienas skaitytojas galėtų pats perskaityti ir taipgi duoti perskaityti tiems lietuviams arba kitataučiams, kurie to pamokslu negirdėjo. Pažymėtina, kad pamaldos ir Jo Ekscelencijos pamokslas nuo 4:30 iki 5:30 val. p. p. buvo transliuojamos per radio iš WCOP stoties. Iš Katedros pranešėju buvo Prelatas Thomas Reynolds, Katedros rektorius. Jis labai įspūdingai aiškino pamaldų eigą).

Jo Ekscelencija arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., savo pamoksle pabrėžė, kad tik Dievo galybė ir Jung. Valstybių pagalba gali išlaisvinti Lietuvą. Tokia yra lietuvių ir bendrai visų teisingos taikos siekiančių žmonių, ypač katalikų viltis. Tik dėl to į Katedrą susirinko trys tūkstančiai lietuvių ir tūkstantis kitataučių, giliai tikinčių į Dievo galybę žmonių.

Pasibaigus pamokslui, pasigirsta galingas art. Rapolo Juškos balsas, giesmės žodžiais šaukiantis, "Skubink Prie Kryžiaus".

Invokacija. Prelatas Jonas Ambotas tiek buvo sujaudintas lietuvių tvirtu tikėjimu maldos galybė, kad jis, prieš pradėsiant maldą už pavergtą Lietuvą, išreiškė savo didelį džiaugsmą ir pasitenkinimą.

Lietuvių choras, vadovaujamas muz. J. Žemaičio ir pritariant vargonais art. Rapolui Juškai, gieda "Tegul Būna Garbinamas. Po to seka "O Salutaris". Psalmę "Sventas Dieve" giedojė choras ir maldininkai, o solo giedojė muzikas Juozas Zemaitis. Tikrai buvo jaudinantis momentas. Seka "Tantum Ergo".

J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., laimina visus švenčiau-

suoju Sakramentu. Po palaiminimo Garbingasis Ganytojas kalba "Blessed Be God". Pamaldos baigiamos giesme "Garbinkime švenčiausiąjį Sakramentą".

Po pamaldų J. E. arkivyskupas Cushing, D. D., suteikė Sutvirtinimo Sakramentą kitataučiams, kuris yra teikiamas kiekvieną sekmadienį po pamaldų Katedroje.

Pažymėtina, kad į Lietuvių Maldos Dienos pamaldas atvyko ir Senatorius David I. Walsh, nuširdus Lietuvos ir lietuvių užtarėjas, lydimas p. William Foley, Suffolk County prokuroro ir p. McGrath, Arkivyskupas Cushing, D. D., eidamas nuo altoriaus, vedamas procesijos, pastebėjo Senatorių Walsh. Sustojo ir pakvietė Senatorių prie grotelių. Senatorius David I. Walsh priėjo ir atsiklaupęs, pabučiavo arkivyskupo žiedą ir vienas kitam pasakė sveikinimo žodį.

Priimančių Sutvirtinimo Sakramentą tėvais buvo pp. Pranas ir Genovaitė Razvadauskai. Ta garbė suteikta lietuviams, ir tos pamaldos buvo skiriamos lietuviams už Lietuvą ir teisingą taiką pasauliui.

Senatoriaus David I. Walsh dalyvavimas lietuvių pamaldose tikrai įrodo, kad senatorius Walsh visa širdimi trokšta Lietuvai ir lietuvių tautai gero. Jis yra pasakęs daug kalbų už Lietuvą viešuose lietuvių rengimuose ir Jung. Valstybių Senate. Mes, lietuviai džiaugiamės turėdami tokius stambius bičiulius, kokiais pasirodė J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., ir Senatorius David I. Walsh, ir nuširdžiai jiems už tai dėkojame.

Šiose pamaldose Lietuvą atstovavo Lietuvos Garbės konsulas adv. Antanas O. Shallna, kuris atėjo su savo žmona.

Apie Lietuvių Maldos Dienos Komitetą ir apie pamaldas galima daug daugiau parašyti, bet laikas neleidžia tai padaryti šiame "Darbininko" numerij. Tikimės, kad apie tai parašys ir kiti lietuviai

Amerikiečiams užėmus Ryukyu salą buvo atrasta daug pasislėpusių japonų snajperių duobėse. Štai vienas amerikietis karys atsargiai tiria vieną tokių olų.

IŠ TOLIMOS ŠALIES

Šiomis dienomis gavom žinių iš tolimos šalies Colombia, Pietinės Amerikos, kad ten pereitais metais išvestas kunigij Mykolas Tamošiūnas. Jis užbaigė kunigystės mokslus Salieziečių seminarijoje, Mosquera (Cund.), S. A., Colombia.

Kun. M. Tamošiūnas yra paskirtas darbuotis raupsuotojų vaikų prieglaudoje, kuri randasi baissioje garioje, toli nuo švietimo centrų. Tas miestelis vadinasi Contratacion. Tai skausmo miestas. Kun. Tamošiūnas, besimokindamas filosofijos kursą, visą laiką dirbo toje prieglaudoje. Vargšai vaikeliai visuomet jį mylėjo; jis niekad neužmiršdavo savo našlaičių ir mokindamasis teologijos. Kasmet ten praleisdavo savo atostogas, nuveždavo jiems do-

rašytojai. Pažymėsiu tik tiek, kad joks, kad ir gausiausias masinis susirinkimas nebūtų padaręs tiek naudos Lietuvai ir lietuviams, kiek padarė šios pamaldos.

vanėlių, kurias galėdavo nupirkti gautais iš Jungtinių Amerikos Valstybių nuo geraširdžių pinigais, ir taip palinksmindavo vargdienius jų nelaimingose dienose. Tą nelaimingųjų meilę pasirodė neapsakomai didelė, kai kun. Tamošiūnas buvo išventintas kunigu. Tai įvyko lapkričio 26 d., 1944 m. Tą dieną gavo labai daug telegramų ir laišku su sveikinimais iš skausmo miestelio, ir jo draugai išsitarė, kad jis monopolizavęs visą paštą. Bet tas yra niekis, palyginus su tuo, kas jo laukė Contratacion miestelyje. Prieš išvažiuojimą, jį kvietė vienur ir kitur atnašauti šv. mišias. Artinosi gruodžio 5 d., 1944, ir tą dieną kun. M. Tamošiūnas išvyko pas savo nelaiminguosius, kad pasilikus pas juos, gali būti amžinai...

Kaip tik sužinojo, kad "Padre Miguel" (taip Tėvą Mykolą vadino Contratacion miestelyje), visas miestelis sujudo, kaip skausmo sūnūs, taip ir dukros ruošėsi pasitikti ir priimti savo mylimą tėvą

IŠ VILNIAUS RADIO STOTIES

Gruodžio 10 d. per Vilniaus radio buvo perskaitytas kitas "Tiesoje" paskelbtas vedamasis. Straipsnyje kreipiamasi į vietas įstaigas ir ragina jas išnaukinti anti-bolševikinį elementą iš visų lokaliųjų institucijų. Autorius aiškina, kad, girdi, Lietuvoje buvo daug žmonių priešingų bolševikiniam režimui, ypač tarp valdininkų, tarnautojų, darbininkų ir t.t. Padėtis esą buvo tokia, sako autorius, kad 1941 m. laike Raudonosios Armijos pasitraukimo iš Lietuvos, komunistų archyvai

ir globėją. Atvyko dviem šimtais arklų ir visi jaunuoliai, užmiršę savo skausmus, laikė savo rankose raketus ir kitus parako gaminius, kad jį triukšmingai pasitiktų. Visi nelaimingojo miestelio gyventojai atsitolino penketą kilometrų nuo miestelio. Jų orkestras ir visi su raketomis nekantriai laukė Tėvo Mykolo.

Atvykęs kun. M. Tamošiūnas ir pamatęs nelaiminguosius našlaičius, labai susijaudino iš džiaugsmo, o našlaičiai, būdami ant arklų, kone susipešė, nes kiekvienas norėjo pirmas pasveikinti savo mylimą "Padre Miguel".

Kaip tik Tėvas Mykolas prisitartino, orkestras pradėjo groti Lietuvos himną, ir veik visi sušuko: "Valio!", "Viva el Padre Miguel", ir paleido raketus.

Taip orkestros ir linksmo klegėjimo lydymas atvyko į Contratacion apie 7 valandą vakare, gruodžio 7 d., 1944 m.

Rytojaus dieną, iš pat anksto ryto gaudė bažnyčios varpai. Apie 8 valandą, orkestros ir keletos tūkstančių nelaimingųjų našlaičių lydymas, kun. M. Tamošiūnas įėjo į bažnyčią atnašauti savo pirmųjų šv. mišių. Po šv. mišių įvyko šaukus pietūs ir po pietų, apie 2 val., įvyko graži procesija šv. Marijos garbei.

Šeštą valandą vakare išpildyta puiki programa, kurią suruošė ir išpildė patys vargšai našlaičiai.

Kad šis aprašymas neiš-eitų perilgas, paduodu čia tik pačią programą, iš kurios suprasite, kaip jį myli tame skausmo ir sielvartos miestelyje.

Programa:

1. Obertūra — Orkestra.
2. Himnas naujam kunigui — choras.
3. Prieglaudos direktoriaus kalba.
4. Lietuvos himnas—orkestra.
5. Pirmas dramos aktas — "Maršalo Adjutantas".
6. Poezija.
7. Orkestra — Vienos miško valcas — Strauss.
8. Antras dramos aktas.
9. Kunigystės apologija—kalba.
10. O Sole Mio—orkestra.
11. Trečias dramos aktas.
12. Orkestra — valsas — Lehar.
13. Kun. M. Tamošiūno kalba.
14. Maršas — orkestra.

Tokia programa pagerbė savo mylimą tėvą, kun. M. Tamošiūną.

Redakcijos pastaba. Šį aprašymą prisiuntė vienas iš Salieziečių seminarijos klierikų, kuris kartu mokinosi su kun. M. Tamošiūnu.

žuvo, tam tikras skaičius pro-komunistų valdininkų ir tarnautojų buvo paimtas į Sov. Rusiją, bet jų nepakanka pakeisti visus postus Lietuvoje dabar. Todėl turėjo būti paimta daug naujų tarnautojų ir tarpe jų randasi daug neišaukštus elementu. Pagal šį straipsnį tokia opozicija egzistuojanti kolektyvi-

INFLIACIJA JUNG. VALSTYBIŲ ISTORIJOJE

Karo raketieriai, juodos rinkos, spaudimo grupės ir infliacija. Daugumai šie žodžiai prisimena Graikiją, Prancūziją ir Kiniją, šiandien. Nepriteikome tuos žodžius Jung. Valstybėms. Ši šalis su savo milžiniškais rezursais, jos industriališka dvasia ir gyvenimo aukštais standartais netur bijoti infliacijos. Bet taip tikėdami, klystame. Mes čia turėjome infliaciją ne vieną, bet keturis kartus.

Revoliucijos Karo dienose kainos kilo taip aukštai, kad Jurgis Washingtonas, laiške John Jay, sakė — "vagonas pilnas pinigų nenupirks vagoną reikmenų. Jeigu bauri praktika pakelti gyvenimo reikmenų kainas nebus sustabdyta, neturėsime užtektinai pinigų maitinti savo Armiją..."

Juodos rinkos irgi egzistavo. Apie tuos operatorius, Jurgis Washingtonas rašė: "Bausmė negali būti per aukšta žmogui, kurio didumas priklauso nuo jo šalies prazūties."

Washingtonas pilnai tikėjo į prekių kontroliavimą. Jis manė "svarbu nustatyti kainas; ir jeigu žmonės neprisilaikys prie to... turi būti priversti taip daryti." Kelios kolonijos, tarpe jų Naujos Anglijos valstybės, pripažino reikalingumą Kainų Kontroliavimo Įstatymo.

Bet nepaisant kontroliavimo pastangų, Revoliucijos laikuose kainos vis aukščiau kilo. Sviesto kainai buvo \$12 už svarą Bostone 1780 m. Samuel Adam užmokėjo \$2,000 už naują kostiumą ir kepurę. Ir daugybė Amerikos šeimų sutapų dingo, vargas ir trūkumas viešpatavo, ypač tarpe kareivių Revoliucijos Armijos ir jų šeimų.

1812 m. karo panaši padėtis egzistavo. Paminėti

niuose ūkiuose, švietimo ir prekybos komisariatuose bei kitur. Rašytojas straipsnio baigia pareiškimu, kad visi tie elementai turį būt pašalinti ir kad naujas komunistų personalas turi būti treniruojamas pareigoms kiekvienai institucijai.

Iš šių išvedžiojimų darosi aišku, kad yra ruošiamas naujas valymas ir teroras tarpe lietuvių valdininkų bei tarnautojų.

tik kelius pavyzdžius — arbatos kaina kilo nuo 28 centų už svarą iki \$1.19; kavos kaina nuo 13 centų iki 32 centų, banginės žuvis aliejus, vartojamas lempoms, nuo 50 centų iki \$1.26, kiaulės nuo \$5. iki \$14. už šimtą svarų.

Pirmo Pasaulio Karo dienose. Netik kainos neišpaskaitai kilo karo metu, bet po taikos pasirašymo kilo dar aukščiau. Depresija užpuolė kraštą.

Per penkis metus daugiau negu šimtas tūkstančių biznių žuvo, bedarbis pasiekė beveik šešis milijonus, pasamdymas žmonių fabrikuose nupuolė net 31%, algos numuštos net 44%, ūkių kainos suiro, ir ūkių įeigos puolė 66%, beveik pusė milijono ūkininkų neteko ūkių.

Infliacija nēr kas naujo. Bet neturime vėl jos sulaukti.

Jeigu visi Amerikos žmonės tik kooperuos racio-navimo ir kainų kontrolėje, jeigu jie rems užlaikymą tinkamo kontroliavimo, kol infliacijos pavojus praeis, tai galime tikėti, kad neatkartosime praėities klaidų.

Šį kartą, mes padarėme geresnę pradžią. Linija stipriai laikoma. Bet su galutina pergale infliacijos spaudimai taps stipresni. Reikalaus bendras pastangas darbo, agrikultūros, biznio, vartotojo ir valdžios, dabar ir pokariniame pasaulyje, kad taip vėl neatsitiktų.

Chester Bowles, Administratorius Office of Price Administration, neseni sakė — "mūsų ekonominė ateitis lygiai kaip laimėjimas karo, guli mūsų pačių rankose." FLIS.

A. L. R. K. Naujos Anglijos Federacijos Apskričio Seimelis

Jau buvo skelbta, kad Federacijos seimelis įvyksta gegužės 6 d., Brocktone, Šv. Roko parapijos svetainėje. Bet tą dieną seimelis neįvyks, nukeliamas į gegužės 6-tą dieną. Seimelis nukeliamas, nes balandžio 22 d. įvyks Bostone, Šv. Kryžiaus Katedroje pamaldos už Lietuvą. Kadangi šios pamaldos yra labai svarbios ir sutrauks dideles mases lietuvių, susirūpinusių Lietuvos likimu, tai Federacijos apskričio valdyba, įvertindama šį kilnų Kunigų Vienybės žygį ir permatydama, kad pamaldos už Lietuvą turi daugiau reikšmės, kaip seimelis, mielu noru sutiko seimelį nukelti į virš minėtą dieną.

Apskričio valdyba kviečia visus Federacijos skyrius prisijusti skaitlingai delegatų; taipgi visas katalikiškas organizacijas ragina, kad seimelyje būtų reprezentuotos. Seimelyje dalyvaus Brocktono miesto Majoras p. Downey, valstybės gubernatoriaus atstovas adv. p. J. Grigalius ir Bostono miesto mayoro sekretorius p. C. Brooks. L. D. S. Centro pirmininkas kun. P. Juras skaitys paskaitą. Taigi gegužės 6 d. 1 val. po pietų, Šv. Roko parapijos svetainėje, Brocktone, skaitlingai pasirodykime iš visų kolonijų.

Dvasios vadas kun. J. Vaitekūnas
Pirmininkas A. Daukantas
Raštininkas B. Jakutis

Šis šuo aprenktas su parašiuo uniforma ir laukia įsakymo vykti atlikti uždavinį. Tai AAF 1st Troop Carrier Comandos mėginimai. Sakoma, kad tas šuo puikiausiai nusileido iš bomberio su parašiuo.

Užsiprenumeruokite Įdomiausią Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstančių laikraščių Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams \$4.00
Pusei metų 2.00
Imant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina \$2.00
Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

666 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Ar Kas Išliks Iš Lietuvos Tautos Likviduotės?

Vienas kalbėtojas yra pasakęs, kad pavergtos Lenkijos šmėkla lydės Sovietų delegatus į San Francisco konferenciją. Iš tiesų, Lenkijos klausimas, jeigu jis iš viso bus iškeltas, sudarys vieną sunkiausių konferencijos uždavinių. Rusija užsispyrė ji išrišti ir pareikalavo, kad Amerika įsileistų į konferenciją laikinąją Lenkijos vyriausybę, Maskvoje sudarytą. Amerika atsisakė tai padaryti, kol Lenkijos vyriausybė nebus taip sutvarkyta, kad visai lenkų tautai būtų priimtina. Maskva, anot to paties kalbėtojo, gali iškirsti šitokį šposą: įterpti į dabartinę lankinąją lenkų vyriausybę porą gerbtinų vyrų, ir kai jau Alijantai ją užtvirtys, tuos du vyrus likviduos, o likusieji vyriausybės nariai (Maskvoj išperėti) nužemintai prašys, kad Maskva teiktų įskaityti Lenkiją į Sovietų Sąjungos respublikų sąstatą. Žodžiu, viskas eis pagal eilinę sovietų programą. Gi tuo tarpu Maskva skubina likviduoti visus nepageidaujamus Lenkijos gyventojus. Ką tokia likviduotė reiškia, parodo Lietuvos pavyzdys.

Anot žurnalo "The Catholic World", štai sąrašas likviduotųjų Lietuvos gyventojų, pagal sudarytą Maskvoje bolševikų programą. Likviduotina:

- a) Visi buvusieji anti-sovietinių partijų nariai, būtent: socialrevoliucionieriai, menševikai, socialdemokratų, anarkistai ir tt.
- b) Partijos: Tautininkų, Jaunlietuvių, Voldemarininkų, Liaudininkų, Krikščionių Demokratų, Geležinių Vilkų, Šiaulių, Aktyvistų, Baltojo Žirgo (Vyties) narių.
- c) Buvusieji policistai, sargybiniai, kalėjimų užvalzdai ir sargai.
- d) Buvusieji caro, Petliūros ir kitų armijų kariai.
- e) Buvusieji Lietuvos ir Lenkijos armijų kariai.
- f) Buvusieji "baltųjų" savanoriai. g) Išmestieji iš komunistų partijos. h) Visi pabėgėliai, politiniai emigrantai, nustojusieji pilietybės ir kontrabandistai.
- i) Svetimkraštų piliečiai, svetimų firmų reprezentantai, svetimų kraštų pasiuntinių tarnautojai, bizni dalyviai ir tt. k) Buvusieji valstybių pasiuntiniai ir jų tarnybų sąstatai. l) Buvusieji Raudonojo Kryžiaus tarnautojai ir lenkų pabėgėliai. m) Dvasininkai (kunigai, pastoriai), sektantai ir visos religinės organizacijos bei grupės. n) Bajorai, dvarininkai, pirkliai, ban-

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

2.

Susirėmimas Girioje

— Gerumu mes neperdedam. O jis verkiant gyvenime reikalingas. Verčiau gera širdimi ir klaidą kartais padaryt, negu pikta širdimi nekaltus žmones įtarinėti.

— Čia tai jau mano adresu. Bet, panele, aš nesakau, kad tas lietuvis daktaras taip ir vagia savo rankomis. Jis vis dėlto turi šiek tiek gėdos. Kaip atrodytu, jei jį vagiant už rankos kas nutvertų? Bet jis neprietelngai nustato kaimiečius prieš mūsų poniją. Daleiskim, kad vogimas vieno kito medžio iš pono girios nėra dar kažkokš bausis kriminalinis darbas, bet tuo, rodos, mažmožiū jis sugriauna svetimos nuosavybės pagerbimą. Tai sugriovus, atviras į revoliuciją kelias.

Eugenija net nusijuokė.

— Na, jau na. Pirmiau vagišius, dabar jau revoliucionierius. Pertoli nuvažiuota.

— Būna visokių galimybių.

Eugenija rimtai į jį pažvelgė.

— Vieno dalyko, pons Bezickai, aš negaliu suprasti: kodėl taip užsisėdai ant dr. Bitino? Juk jis jums jokios žalos nepadarė. Faktinai tamstą išgelbėjo. Logingai imant, tai tamstos rūstybė turėtų kristi ant tikrojo užpuoliko. Juk jei ne dr. Bitinas, tai Dievulis tik žino, kuo viskas būtų užsibaigę.

Bezicko akys žybtelėjo.

ATSIMINIMAI IŠ RUSŲ-JAPONŲ KARO

Dabar kalbėti apie senus laikus gal ir nesvarbu, nes šiandieną moderniškas pasaulis turi daugiau blogumų, negu praeityje. Ištikrųjų, jau daug metų prabėgo nuo rusų-japonų karo ir to karo žaizdos baigia užgyti. Tačiau tiems, kurie būdami toli nuo tėvynės, Mandžiurijos laukuose puslėtomis kojomis purvynus mieravo, dar ir šiandieną lyg ir naujas gyvenimo pasireiškimas. Ten daug vargo, ašarų ir skausmų paliko, tik praeitas laikas visą tai paslepia. Tiesa, kad šių dienų karas yra baisesnis ir žiauresnis. Šiandieną yra mažiau ir pasigailėjimo. Moderniški išdykėliai sumodernizavo ir barbarizmą. Bando atliktus žiaurumus pateisinti, sušvelninti. Tas parodo, kad vien civilizacija žmogaus nepadaro geresniu ir gailėstingiesniu. Be Dievo ir artimo meilės žmogus negali būti naudingas visuomenei. Be teisingumo ir artimo meilės nieko daugiau nelieka pas žmogų, kaip tik savymeilė ir žvėriškumas. Matome, kad šiais laikais nesilaikoma nei tarptautinių įstatymų, nei sutarčių. Galingėnis, gavęs proga, užpuola silpnesnį ir pavergia. Todėl nestebėtina, kad galingos tautos, prisidengusios civilizacijos skraiste, baisiausiai darbus atlieka.

Žinoma, būtų naudinga, kariai, biznieriai, fabrikantai, viešbučių ir valgyklų savininkai.

Čia sutraukta visi gyvenimo sluoksniai. Nepaminėti ūkininkai, bet tai tik ant popierio. Faktinai visi kiek pasiturintieji ūkininkai buvo priskaityti prie "kūlokų" klasės ir veikiai likviduojami. Tad kas išliks iš tos baisingos likviduotės? Neskaitlingi būriai driskių-proletarų, kurių eiles gausiai papildys atgabenti iš Rusijos komunistai...

Toks pavergtųjų tautų likimas Sovietų žodyne vadinasi "išlaisvinimu". Ir daugelis rašytojų, papūgos balsu tą žodį kartodami, kala vinis į tautos karstą. Ar tai daro pikta valia, ar žioplū naivumu — čia nesvarbu. Pasekmė ta pati.

kad tautų vadai, kurių valdžioje yra vargšų žmonių likimas, turėtų nors kiek daugiau krikščioniškos meilės ir proto. Gal tuomet greičiau atsimintų pergyventų laikų klaidas. Praeitais vadų stambios klaidos aiškiai parodo, kad kariai neduoda pastovios naudos, o tik vargą ir nusiminimą. Karas yra nedoras godumo ir keršto darbas. Jeigu tiems, kurie suruošia karus reikėtų patiems kariauti ir nešti visas karų sunkenybes ir pavojų, tai, manau, kariai visai išnyktų arba sumažėtų. Saugioje vietoje būnant, lengva duoti įsakymus kitiems.

Štai, kad ir rusų-japonų karas, kurioj ir man teko būti ir daug karėjų dienelių pergyventi Mandžiurijos laukuose, niekam iš to karo nebuvo naudos. Tiesa, japonai karą laimėjo. Tas laimėjimas juos padarė prietolnes agresijos. Bet kaip ilgai japonai džiaugsis nuo Kinijos pavogta Mandžiurija? Nereikia pamiršti, kad kitas žiaurus užpuolikas dar atsimena 1904-5 metų pralaimėjimo žaizdas. Todėl nėra abejonės, jog už tą pralaimėjimą, anksčiau ar vėliau, mėgins atsilyginti.

Visiems yra žinoma, kad rusai ir japonai kariavo Kinijos žemėje. Rusams Mandžiurija nepriklausė. Per ilgus laikus Mandžiurija buvo Kinijos provin-

cia. Rusija tikrai turėjo 99 metų sutartį (lease) nuo Port Arthuro iki Harbino praveisti geležinkelį ir statyti stotis. Bet kada Rusija karą pralaimėjo, tai ir geležinkelio stočių nuo Port Arthuro iki Gunžulino neteko. Po keliolikos metų rusams pasidarė visai striuka ir todėl, kad ir nenorėdami, Mandžiuriją turėjo užleisti.

Kiek žinoma iš praeities, rusų-japonų karą buvo galima išvengti, bet nepanaudojo atitinkamų priemonių. Taipgi aišku, kad diplomatinio būdu su japonais sunku ką nors atsiekti. Jiems jėga geriau suprantama, negu diplomatija. Jeigu rusai būtų buvę tinkamai prisirengę karui, tai japonai nebūtų drįsę pradėti karą. Kaip žinoma, Tolimuose Rytuose rusų apsigynimo jėgos buvo silpnos. Japonai rusų silpnumu pasinaudojo.

Meš pasiekėme Mugdeno miestą kovo 28 d., 1904 m. Mus labai nustebino tas, kad Rusija ten turėjo tik tris pėkstininkų ir 4 Uralo kazokų pulkus. Viso galėjo būti apie 25,000 kareiv-

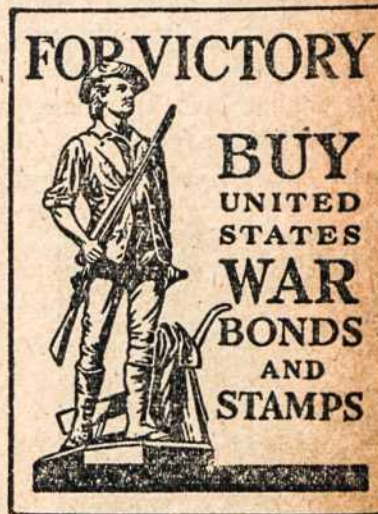
Britų Adm. Lord Louis Mountbatten (dešinė) kalbasi su Britų vadu Burmoje apie ten einamus karo žygius.

vių, o karas jau trečias mėnuo kaip buvo pradėtas. Tai toks kareivių skaičius Mandžiurijos plotuose darė labai mažai reikšmės. Port Arthuro armija buvo daug gausesnė, bet ji buvo 43 rusiškos mylios nuo mūsų vietos. Be to, Port Arthuro armija nieko neturėjo bendra Mandžiurijos gynime, nes ji turėjo užtektinai vargo ir be to. Japonai daugiausia dėmesio kreipė į Port Arthurą, ir jie ten turėjo galingą armiją ir laivyną. Kuomet japonai atkirto geležinkelį ties Dairen, tai tvirtovės padėtis žymiai pablogėjo, nes buvo iš jūrų ir sausžemio pusių apsupta. Tokiose sunkiose apylostose visgi beveik 11 mėnesių išsilaikė. Tačiau kai maisto ir ginklų pritrūko, tai kito pasirinkimo nebuvo, kaip tik pasiduoti, ir pasidavė gruodžio 25 d., 1904 m.

Karo pradžioje, Mandžiurijoj didelių karo veiksmyų nebuvo, tik vietiniai susikirtimai, nes japonai dar ten neturėjo stiprių jėgų. Tikrai pradžioje birželio prie Jalu upės buvo pirmas didelis susikirti-

mas. Bet po 7 dienų kautynių, japonai persikėlė per Jalu upę ir rusai buvo priversti trauktis atgal ir ieškoti apsigynimui patogesnės vietos. Daug buvo mūšių, bet kiek vėliau didžiausi mūšiai įvyko ties Leojango ir Mugdeno miestais. Po tų mūšių pasireiškė aiškios pralaimėjimo žymės. Pirmesnis ir gerai apgalvotas prisirengimas lengvai būtų išgelbėję rusus nuo visų nemalonumų ir tokio didelio pažeminimo. Už klaidas turėjo užmokėti negarbe. Dėl karo kiek nereikalingo vargo, baimės ir nusiminimo valandų teko praleisti. Viskas užsibaigė negarbingai. Tūkstančiai jaunu vyrų žuvo ir jų kūnai liko Korejos kalnuose arba Mandžiurijos laukuose, toli nuo savo gimtinio krašto. Tie, kurie išliko gyvi grįžo iš kur buvo atvežti, bet ir jie daugumoje buvo sužeisti arba ligų iškankinti. Tokiems Rusijoje atėtis buvo labai tamsi, nes valdžia nekrepė dėmesio į sužeistųjų kareivių likimą. Šiandieną beveik viso pasaulio tautos įtrauktos į karą. Bet Amerikos žmonės nors tiek susiramina, kad sužeistieji kareiviai yra aprūpinami. Ypatin-gai malonu žinoti, kad Amerikos kareiviai ir jūreiviai yra, kiek galima, aprūpinami dvasiniais reikalais. Karo metu dvasinė padėtis yra svarbus dalykas. Mes kariaudami tokios progos neturėjome. Todėl iš savo patyrimo žinau apie kareivių reikalus

Tešiny 5-tame pusl.

išpildyt, bet šiuo kartu statau vieną sąlygą.

- Kokią?
- Degu nekantrybe ją atskleisti, bet aplinkybės dabar nepatogios. Kol kas tebūna paslaptis.
- Paslaptis, kurią visi žino. Žinau ir aš ir turiu į ją atsakymą.
- Bezickas vos iš balno neiškrito.
- Koks gi atsakymas? Pasakyk! Nekan-kink manęs!
- Atsakysiu tamstos žodžiais: kol kas tai mano paslaptis.
- Visu keliu viens į kitą nę žodžio daugiau nepratarė.

III.

Nesekmingas Jaunikaitis

Eugenija labai nemėgo pokylių. Tiek darbo ir kamuotės, tiek netvarkos ir nesvarumo svečiams išvykus, o kam iš to nauda? Jiems gal malonumas, o jai ir tarnams tai vien rūpestis ir triušas. Tarnaitės atlieka darbą, bet ant jos galvos suverčiama visi planai, organizuotė ir ruoša. Ir tie svečiai. Daugiausia tai kokie nusišmeižę bajorpalaikiai, mėgstą gerai pavalgyti ir paūžti. Jiems tai pigu. Reikia tik mokėti prieš Tautgėlą nusilenkti, jo savi-meilę paglostyti, ir viskas gerai klotasi. Nieks čia nereikalauja nė frakų, nė kietųjų skrybėlių, bet kokia švarka priimtina. Tad svečių išvaizda būna pilka, neįdomi ir neinteligentiška. Kad bent kas iš jaunimo, ar studentų, ar šiaip jau inteligentų pasisuktų, pavyzdžiui toks daktaras Bitinas... Keista, kad tėvas nepakenčia lietuvių inteligentų. Jie visai švarūs vaikai. Toks Bitinas pasielgė kaip tikras džentelmenas. Nė nepalyginsi su

Bezicku. Oi, tas Bezickas... Dievulis jį čia kokiai bausmei ar nelaimei atsiuntė. Ir tėvo akulumas! Tokį padaužą ir akypelšą į namus priimti ir dar su juo kokius planus rezgyti. Ji puikiai nujunta, kad už jos pečių kažkas paslaptina bręsta. Ar tik ne jos likimas sprendžiama? Tarsi kokią karvutę norima parduoti. Kaip žema, kaip neskanu!

Tokios mintys skraidė Eugenijos galvoj, kai ji sėdėjo ant akmens didingam Tautgėlos parke. Atėjo čia anksti rytą kiek atsilėsti ir išblaškyti nemalonius vakarykštės dienos įspūdžius. Pati geriausia poilsio vieta. Parkas ne tai kad būtų gražus moderniškos kultūros atžvilgiu. Dirbtino kultūriškumo čia kaip ir nesimatė, bet užtai kokia gamta! Apaugę krūmais kalneliai, praraingi šlaitai, kažkokie paslaptiniai griuvėsiai. Čia pat Nemunėlis plačia, vingiuota, sidabrine vaga ramiai sau plaukia. Kiek toliau status Pilėnų pilekalis paslaptinę amžių pasaką seka. Čia kiekvienas žemės sklypelis alsuoja praeities atmintimi. Kad kas jų istoriją teisingai atspėtų ir aprašytų! Čia didingi protėvių darbai ir čygiai buvo atliekami... Tokioj aplinkoj pigu svajoti. Kaip lengva ir laku darosi gyvenimo prisilėgtai minčiai!.. Bet — kas čia?

— Apie vilką mąstome, o vilkas čia pat. Kuo taip gerbiamoji panele susizavėjus?

Eugenija krūptelėjo. Ir vėl tas įkirus balsas, tarsi netepty ratų girgždesys, nemaloniai jos ausyse suskambėjo. Ir koks kvailas klausimas. Smarkiai suerzinta, Eugenija nę susivaldyt nesuskubio. Pagaliau ir nenorėjo. Taigi šiuurkščiai atšovė: —

— Kad susizavėjus, tai taip. Bet ne tamsta. Dirbtinė Bezicko nuotaika staiga pasikeitė. (Bus daugiau)

MOTINĄ MARIJĄ ATSIMINUS

Brangi Viešpaties akivaizdoje, Jo šventųjų mirtis. — Ps. 116.

Šimet balandžio mėn. 17 dieną suėjo penki metai nuo mirties Motinos Marijos, švento Kazimiero Seserų Kongregacijos įsteigėjos ir Generalės Vyresniosios. Jau penki metai prabėgo, kai atsiskyrė iš mūsų tarpo mylima mūsų Motinėle Marija...

Nors jau penketas metų, kaip a. a. Motinėles Marijos nėra mūsų tarpe, bet ar ji visiškai mirė? A, ne! Ji savo asmens kilnumu, savo išmaningumu, kantrumu, ramumu, maldingumu, o ypač galiu tvirtu tikėjimu ir meile palieka gyvas pavyzdys, kuriuo keliu turi eiti visos mūsų Seselės. Jos šviesios dvasios vaizdas niekuomet neišdils iš mūsų atminties. Jos gyvenimas aiškiai mums rodo, kad jei tik norime ir prašome Dievą malonės galime visur ir visada gyventi kilniu vidaus gyvenimu ir praktikuoti visas aukščiausias Evangelijos dorybes.

Šiandien minint liūdną Motinėles Marijos mirties sukaktį, prisiminkime vieną didelę, tvirtą giliai išsiskynusią jos gyvenime dorybę — Meilę. Štai, ką ji dažnai kartodavo: "Teveda mus viskas ir visada prie mūsų tikslo: didesnės Dievo meilės. Stenkimės, kad josios vaisius parodytų kiekviena mūsų pergyventa diena — meilę, kuri save dėl Dievo užmiršta." Tikėjimo ir meilės sparnais žmogus skrieja į aukščiausių idealų viršūnes, Dievą, kiekvienos tobulybės pradžią ir pabaigą. Šio aukščiausio idealo spindulių atokaitoje gema didvyriškos sielos. Tokiu pavyzdžiu mes turime amžinos atminties Motinėle Mariją. Joje buvo įgyvendinti Kristaus žodžiai: "Aš atėjau atnešti ugnies ir pasauliui ir vieno tenoriu, kad ji degtų." Toji ugnis tai meilė, karšta meilė Dievo ir Jame kiekvienos būtybės. Iš tos Dievo meilės plaukė lygiai galinga meilė artimui. Ji niekadoms nemastė apie save, vien tik kitų gerove rūpinosi. Jos vienuolinis gyvenimas, kuriame ji pil-

nai pavadė Dievui savo protą, valią, širdį, visą savo sielą ir visą savo būvį praplatinti Dievo karalystei pasaulyje ir sielose, yra tikrai nepaprastas ir nuostabus. Ji pajėgė žemėje uždegti liepsningą židinį atlikdama didelius darbus Dievui, Bažnyčiai, Tėvynei ir lietuvių visuomenės gerovei. Motina Marija buvo didelio darbo kukli darbininkė; gyveno vienuolyne, bet vienuolyno sienos nekludė jai plačiame katalikiško apaštaltavimo darbe.

Kitas jos dažnas išsireiškimas buvo: "Maldaukime Kristų laikyti mus kilnioje Jam pasiukojimo dvasioje ir Jo meilės malonėje; turėdamos tą būsimę linksmos, laimingos." Štai dėl ko, nei sunkiausios pareigos, nei didžiausi rūpesčiai nesudrumstė jos nuotaikos. Ji visada pasiukdavo rami, linksmi ir buvo laiminga. Prieš kiekvieną darbą, žiūrėk, vienuolyno koplytėlės tyloje susikaupusi meldžiasi ir meldžiasi karštai. Taip, "Jo malonėje" Motina Marija praleido visą savo gyvenimą.

Motina Marija buvo Dievo išrinktas indas, kurį Jis pripildė savo malonėmis. Ji savo gyvenime su ta malone nuveikė mil-

Prancūzė motina prieš išeinant į dienos darbą pavalgydina savo mažytį kūdikį. Ji aiškiai atmena tą dieną, kai bėgdami vokiečiai iš Paryžiaus išsivežė ir jos vyrą ir šio kūdikio tėvą.

žiniškus darbus. Šiandien daryamos penkių metų mirties atminimą, prašykime Dievą, kad turėtumėm ją savo globėja pas Aukščiausiąjį Viešpatį, su kuriuo jos kilni siela dabar gyvena amžinoje šviesoje ir laimėje. S. K. S.

GINTARAS

Ant auklės kaklo kabol ilgi gintaro karoliai. Jie blizga kaip auksas ir giedrūs kaip stiklas. Tėvo pypkės kandiklis taip pat gintaro.

Rasi norėtum žinoti, iš kur eina tas gintaras? Ar neiškasa jį kartais rūdakasiai giliose rūdos kasylose, kaip deimantą ir kitus gražiuosius daiktelius? Ne, gintaro buvo visai kitokia jaunybė, kaip kitų brangiųjų ir retųjų akmenų! Gintaras, tiesą sakant, ne akmuo, bet vieno medžio sakai, sukietėję kaip akmuo.

Arti Baltijos jūros krantų, kur dabar dideli miestai ir kaimai, kur mūsų Palanga, senai, labai senai buvo didelė, tanki ir pavėsinga giria. Tada ten ne gyveno, kaip dabar, prūsai su lietuviais; tuomet nebuvo ten, tur būt, dar visai augo žmonių. Toje girioje augo kitoki medžiai ne kaip dabar, ir tarp ko kita ypatingai daug augo gintaro medžių. Jie buvo panašūs į mūsų egles, jų buvo toki pat spygliai, kaip ir mūsų pušų ir eglių. Greta jų žaliavo ąžuolai, o žemėje, greta spanguolių ir bruknių, žydėjo ir sirpo kitos uogos.

Tose gintaro giriose veisėsi elniai ir laukiniai arkliai, raganosiai, drambliai, liūtai, tigrai ir leopardai, o naktimis išeidavo iš savo lindynių jėnos.

Gintaro medis traukė savo šaknimis maistą iš žemės. Liemenyse ir šakose iš medžio sakų pasidarydavo daug dervos. Jų rinkdavosi medžio tuštumose, tarp žievės ir brazdo, kaip ir dabar kad atsitinka kai kuriuose medžiuose; skystieji sakai tryško ir varvėjo pro žievės plyšius, sun-

kiš šakomis ir liemenimis, ir rinkosi tarpais apie didžiąją šaknį gana dideliais gurvoliais. Jei kuriai musei, vabalėliui ar nedideliam žvėreliui tekdavo tupėti po medžiu, kada iš jo lašėjo derva, ši ji apsupdavo, ir gyvulėlis likdavo gintare uždarytas. Dažnai randa ir dabar gintaro gabalų su pakliuvusiais ir juos gyvuliukais. Kituose gabaluose randa gėlių, lapų ir nedidelių gintaro ar kito kurio medžio gabalėlių. Tuo būdu pasisekė sužinoti gana tiksliai, kokių medžių ir žolių tuo metu augta tose giriose, kokių gyvulių jose vaisytasi.

Gintaro medžiai ir daugelis kitų senai jau išmirę: tur būt, ėjusi nuolat šaltyn žiema rados jiems per žiauri ir šalta. Kartu su jais išnyko tenai ir raganosiai, ir drambliai, ir tigrai, ir liūtai ir kiti plėšrieji

žvėrys. Beliko vieni gintaro sakai. Lietus ir sniegų vandens išplovė daug šitos dervos ir nusinėšė su savim į upes ir jūrą. Čia ji nugrimzdė į dugną ir nusistojo tarp medžiagalių, jūros žolių ir smėlio. Daug, tiesa, suguro tos dervos, "supuvo", bet daug jos ir išliko. Kasmet ji ėjo viskietyn ir kietyn ir, pagaliau, suakmenėjo ir tapo kieta kaip akmuo.

Kad audra siūbuoja jūrą ir varo bangas, — jos plau-na smėlį dugne, su kuriuo rita gintaro gabalus ir išmeta į kraštą. Čia randa juos žmonės. Kai kas pasiekia gintaro iš dugna ilgais smaigais, kiti išgrębsto jo iš pajūrio smėlio ir parduoda į miestus.

Gintarą perka meisteris ir tekina iš geresniųjų gabalų karolius, rūkiklius, kandiklius, auskarus ir daug kitų papuošalų ir šiaip daiktelių. Menkesnius gabalus, nuolaužas, nuotrupas ir drožles, krintančias dirbant nuo dirbamojo stalo, vartoja smilkomiems miteliams (smilkalams) ir gintaro liakui. Tuo liaku liakuoja padėklus, karietas ir kitus daiktus; tuos daiktus nu-daro liaku, kad jie žibėtų ir neperšlampami būtų.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

NUOŠIRDI PADEKA

Šiuomi norime išreikšti širdingiausią padėką visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie mūsų sūnaus kun. Vincento J. Pažerecko įšventinimo ir pagerbimo. Pirmučiausiai dėkojame kunigams: J. A. Paškauskui, J. Aleksiūnui, N. Pakalniui, K. Pauloniui, J. Balkūnui, J. Gurinskui, J. Simonaičiui, Dr. A. Bružui, Dr. J. Starkui, K. Zvirbliui, P. Lekešui, J. Kartavičiui, V. Pinkui, A. Petrauskui, V. Maščiuliui, A. Pažereckui, K. Malauskui, A. Masaičiui, T. Chase, H. Kerns, Pr. Bulovui ir B. Liubauskui. Klierikams Al. Sledžiui, Klozevičiui ir Al. Janušoniui.

Ypač dėkojame kun. J. A. Paškauskui, kuris atvykęs net iš Chicagos, nepaisydamas ilgos kelionės ir nuovargio, pasakė primicijose neužmirštamą pamokslą. Dėkojame seserims pranciskonėms ir dominikonėms už išpuosimą altorių, dovanas ir vaikų procesijos paruošimą.

Varg. P. Dulkei už priruošimą choro ir solistų šioms iškilnėms. Choriui ir solistams už dalyvavimą ir dovanas.

Pagerbimo puotoje dalyvavusiems ir ypač daug darbo įdėjusioms šeiminkėms, jų padėjėjoms ir šeiminkui M. Putiniui. Prie stalų ptaunautojoms už sunkų ir nuoširdų darbą.

V. ir M. Valiniam už piringimą savo vaikučių — dvyneku — procesijai primicijoms. Visiems draugams ir pažįstamiems už gausias dovanas. Lai Dievulis jums atlygina.

Kun. V. J. Pažereckas, S. ir A. Pažereckai.

NEW BRITAIN, CONN.

BALF 11 Skyriaus Susirinkimas Drabužių Rinkliavos Reikalais

Kadangi United National Clothing (Drabužių Rinkliavos) Lietuvių Diena vyksta pirmadienį, dėl to BALF 11 skyriaus valdyba sušaukė svarbų susirinkimą balandžio 18 die-

PADEKA

Dosnūs mūsų geradariai deda auką prie aukos patalpų padidinimui ir naujos koplyčios pastatymui. Per paskutinius dešimtis dienų (nuo bal. 4 d. iki 15 d.) šie prisiuntė savo dalį:

- Nesiskelbęs Geradaris \$1,000.00
- Kun. P. Vasiliauskas, Newtown, Pa. 100.00
- O. Vaitkienė, Philadelphia, Pa. 40.00
- p. B. Žekai, Luzerne, Pa. 10.00
- A. Jankunienė, Halethorpe, Md. 10.00
- D. Valetkevičienė, Brockton, Mass. 10.00
- F. Kaupes, Brooklyn, N. Y. 10.00
- J. Smalenskas, Brooklyn, N. Y. 10.00
- p. J. Bunevičiai, Scranton, Pa. 5.00
- J. Augaičiūtė, Baltimore, Md. 5.00
- C. Garden, Baltimore, Md. 5.00
- F. Rush, Baltimore, Md. 5.00
- E. Benesunienė, Baltimore, Md. 2.00
- A. Antasziuskienė, Baltimore, Md. 1.00
- K. Stuperas, Baltimore, Md. 1.00

Jeigu norima, galima ir paštu prisiųsti savo auką išpildant žemiau padėtą blanką, ko nuoširdžiai visų prašome.

Te Dievas visiems nuo Savęs atpildo už Jūsų gerumą,

Dėkingos, Šv. Kazimiero Seserys.

AUKA NAUJAI KOPLYČIAI IR NAMUI PADIDINTI

- Įrengti groteles, langą, altorių, aukojų \$.....
- Amžino Rėmėjo auka (\$100 arba daugiau). Aukojų \$.....
- Rėmėjo auka (\$25.00 arba daugiau). Aukojų \$.....
- Geradarių auka (Kiek galima). Aukojų \$.....
- Vardas ir pavardė
- Numeris ir gatvė
- Miestas ir valstija

Aukas siųskite šiuo adresu: Villa Joseph Marie, Holland Road, Newtown, Bucks Co., Pa.

na, 8 val. vakare, bažnytinėje svetainėje.

Pirmininkas A. Mičiūnas atidarė susirinkimą. Raštininkė Stasė Milukienė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, iš kurio paaiškėjo, kad Centrai pridurota \$92.00 ir drabužių jau nusiūsta 2,300 svarai. Pas išdėdintą lieka \$67.00.

Nūngi, svarstyta ir nutarta pirmadienį, būtent, balandžio 23 dieną, vėl daryti drabužių rinkliavą nuo karo nukentėjusiems. Gi bažnyčioje per visas pamaldas sekmadienį paskelbta, kad drabužių rinkliava pratęsta antradienį ir trečiadienį.

Drabužių rinkliavai pasibaigus, trečiadienį viskas bus pavesta dėl United National Clothing Collection.

Sutvarkyti sušėstus drabužius apsiėmė: Marijona Uždavinienė, Bronė Mičiūnienė, Ona Balčiūnienė ir kitos. A. T.

Pagerbimas Motinų

Dainos, Muzika ir Šokiai

Karių Motinų draugija ruošia Motinos Dienoje, gegužės-May 13 d., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 339 Greene St., New Haven, Conn. Prasidės 4 valandą po pietų. Įžanga 50 centų.

Dainų programą išpildys pažymėjęs Stulginskų kvartetas, susidedantis iš trijų sesučių ir brolio iš Waterbury, Conn. Taipgi vietos jaunimas dalyvaus programoj su įvairiais pamarginimais. Programai užsibaigus, seks šokiai.

Šio vakaro programa yra ruošinama pagerbti visas motinėles. Taigi rengėjos širdingai kviečia visas šios kolonijos lietuvaites bei lietuvius, taipgi ir iš aplinkinių kolonijų atsilankyti, smagiai laiką praleisti, pasiklausyti gražių dainelių ir pagerbti motinėles. Kviečia Visus Rengėjos.

EVACUEES — Happy over good fortune, Army nurse Lt. Anna Louise Bonner-Pardew, of Portland, Ore., and daughter Oliver Jane, hugging panda, arrive at Hamilton Field, Calif. For three years they were prisoners of Japs.

Jugoslavų partizanai domisi stovyklos laikraščio žiniomis.

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių
Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosnai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Dieną ir Naktį

WOMEN IN WAR

FLORENCE NIGHTINGALE
WAS A WARTIME ANGEL
OF MERCY

1945 WOMEN DO THEIR PART EVERY TIME THEY SAVE USED COOKING FAT TO REPLACE INDUSTRIAL FATS AND OILS NEEDED IN THE MANUFACTURE OF SYNTHETIC RUBBER, PAINTS, SOAP AND FABRICS!

Katalikė Motina – Krikščioniškos Šeimynos Pamatas

Parašė Tėvas Bede Jarrett, O. P.

(Iš anglų kalbos laisvai išvertė J. Butkevičius, škotijos Lietuvių Katalikų Žurnalistas Glasgow'e).

(Tęsinys)

Tačiau čia pasireiškia labai didelis skirtumas, tarpe naturalio tėvų autoriteto, ir valstybės suteikto mokytojams autoriteto. Tėvams natūraliu būdu paties Dievo suteiktas ant savo vaikučių autoritetas, turi būti daugiau apsaugojamas, daugiau įvertinamas, ir daugiau turi būti atsižvelgiama į tai, kad jis nebebūtų laužomas. Tėvų arba gimdytojų autoritetas, — visuomet natūraliai turi dominuoti mokytojų autoritetą, nes moralis tėvų autoritetas, — visuomet yra už pastarąjį svarbesnis. Mokytojai turi ilgai ir sumaniai praktikuoti, kol jie pastoja pilnais savo autoriteto teisejais, praktiškai mokyklos gyvenime ant mokinių ji bevariojant. Yra mokytojų, kurie visiškai nebežino, kaip turimą savo autoritetą vartoti. Mokytojų autoritetas ir praktika reikalauja, ne tik žinoti visus mokymo metodus, — bet ir stengtis suprasti, visas

savo mokinių mintis bei siekimus! Gi pati motina, taipgi privalo savo vaikučių daugelio reikalingų dalykų pamokyti. Bet ar ji pati tikrai sugeba tai padaryti? Ar tai ne jos teisės ir privalumai, kurie kartais esti didesni už pačių mokytojų teises ir privalumus? Taip! — Motina turi būti pilnai išmokusi (arba bent stengtis išmokti), kaip reikia savo vaikučius, viso kas yra reikalinga pamokyti. Bet kaip ji gali mokytį, jeigu pati, reikalingų tam dalykui žinių nebeturi? Savaiame suprantama, kad katalikė motina niekuomet nebuvo ir nebus to dalyko ignorantė, nes ji yra vaiko motina! Tačiau būti gerai, pavyzdinčiai motinai — vieno motiniško instinkto, toli gražu nepakanka! Tik tos yra pasekmingos savo kūdikių auklėjime motinos, kurios savo motinystę pilnai moka prieš savo kūdikių pritaikinti. Yra tokių motinų, kurios savo vaikučių auklėjime visiškai jokio pasisekimo neturi. Dar to vieno anaipol nepakanka, kad reikia tik savo kūdikį mylėti, kaip kaikiros motinos mano, ir viskas bus gerai! Norint turėti savo vaikučių auklėjime pasisekimą — motinos meilė linkui savo kūdikiui, privalo būti rimta ir protinga. Gi neprotinga motinos meilė — kūdikį neišauklėja, — o tik sugadina. Vien naturalis motinos instinktas, nors ir ilgą, bet ne visą kelią privalo savo kūdikį lydėti. Kiekviena motina gali sekmingai mokytį savo kūdikį tik tuomet, jeigu ji ima pavyzdį iš kitų pavyzdinčių motinų, atydziai seka kaip jos savo vaikučius visapusiai trainiroja, ir visa kas yra reikalinga toje srityje iš jų pasimokina. Tokiu būdu paprasta motina, — gali pagaliau palikti eksperte vaikučių auklybos srityje. Motina visuomet privalo pati prisiminti savo kūdikystę ir savo tėvų namus, kuriuose ji augo, o taipogi ir visus savo motinos auklybos srityje praktikuojamus metodus, kuriuos jos motina ją beauklėdama jei taikė. Ji turi stengtis suprasti, kaip motinos teikiama auklyba atsiliepė ant jos pačios, ar kitų šeimos vaikų — ko-

AWAITING court decision, pit bull Woof takes walk with Bertram Morse, Los Angeles Humane Department chief animal inspector. Dog is on trial for killing 21-month-old Marguerita Dardenger. Court will decide whether or not dog is to be executed. He is owned by parents of victim.

Amerikietis karo nelaisvis išvadotas iš vokiečių rankų apskatinėja Maj. Gen. John W. Leonard iš Toledo, apie patirtus vargus nacių nelaisvėje.

Fatima paukštis, kuris randasi Chicagos zoologijos darže sudeda ir sudėjo kiaušinį, kaip šis ponas parodo, sverianti du ir puse svaro; maistingumas šio kiaušinio lygus suaugusios vištos kiaušinių tuzinams. Iš jo gaminama beždžionėms kiaušiniene.

kios to dalyko buvo pasekmės, — kur jos motina klaidas darė, ir ką gerai atliko. Auklyba nėra vien knyga, iš kurios galima visas reikalingas žinias pasisemti, kad įgyti reikalingą auklybos srityje bendrai gyvenime patyrimą ir praktiką. Motina daugiau išmoks reikalingų auklėjime dalykų, jeigu ji nuolatiniai prisimins ir tēmys įvairias motinoms tiekiamas tos rūšies specialistų paskaitas, ar bent šiaip instrukcijas apie pasekmingą vaikučių auklybą įvairiose klinikose ar institutuose. Tas motinoms kaip tik daug pagelbės. Motina visuomet turi atsiminti tai, kad jos kūdikis yra atsikiras Dievo tvarinys, todėl atskirai ir individualiai juo ir turi būti rūpinamasi. Visiems savo vaikučiams, motina anaipol visus ir tuos pačius auklybos metodus, nebegali pritaikinti, nes nevisi jos vaikučiai yra lygūs.

Prisieina padaryti ir kairių išimčių, beteikiant auklybą. Individualis ir asmeninis šeimos narių užlaikymas, auklėjant šeimą, — yra labai geras dalykas. Tai galima padaryti vien tik namuose. Tiesios principas reikalauja žymios šeimos narių užlaikymo tarpe atmainos, kuri dažniausia vien tik šeimos namuose, pilniausiai tegalima padaryti.

MOTINYSTĖS PROFESIJA

Visa, kas tik sudaro arba įeina į motinystės profesiją, — vienu ir tuo pačiu, ima ant savęs ir begalo didelę atsakomybę! Iš tikrųjų, motinystės profesija, — yra aukščiausia ir svarbiausia už visas kitas pasaulyje esančias profesijas! Motinystės profesija, reikalauja iš tų visų, kurios tik ją praktikuoja, arba tik pradeda ją praktikuoti, t. y. motinystės profesijon įeina, kad jos turi būti pasiryžusios net ir pačią mirtį sutikti, bile tik šventą savo motinystės pareigą galėjus kaip reikiant atlikti. Tai yra, galima sakyti, kareivis arba jūrininkas, kuris yra pasiryžęs kiekvienu momentu savo gyvenimą paaukoti, jeigu to vyriausybė arba bendras šalies gyventojų saugumas, iš jo reikalauja. Motina yra tas didvyris gydytojas, slaugė, ar dvasininkas, kurių kiekvienas taipgi dažnai su nemaža rizika

Mes Sukilsim

Antai švinta aušra Lietuvos debesiuos, Gal šimtai karžygių išjoja! Aukurų aukurai, apverkti, kruvini, Sužaloti klūpo ir moja.

O atjokit, greičiau! Štai lavonų, vargų, Be galo, be krašto, be saiko! Mes sukilsim visi, iš namų ir grabų, Nuo didžiausio vyro ik vaiko.

Mes tiek laukėm dienų prirakinti vergais, Mūs kailį svetimi vis dera! O pakelkit, kardus, su liepsnotais šarvais, Sustokit į savųjų barą.

Mūs kiekvieno širdis plienu virto grubiu, Štai armotų griauņa perkūnai! Mums nulupo odas ik pačių panagių! Bet uolomis virto mūs kūnai.

Su malda švelnute mums nuskrydo dvasia, Ji klūpo ten prie dangaus vartų! Ir maldauja skaisti, ir tauri mintyse — Kad visus brolius neiškartų.

O greičiau, o sparčiau, jūs baltieji žirgai, Iš aušrų išsprukit saulėtų! Čia rytų — čia pietų, — vakarų vanagai, Kad laisvę sulest nesuspėtų.

Paskubėkit, greičiau, štai lavonų, vargų, Be galo, be krašto, be saiko! Mes sukilsim visi! Iš namų ir grabų! Nuo didžiausio vyro ik vaiko.

Marija Aukštaitė.

RŪBĄ TAIKAU PRIE SAVO TIPO

Juk beveik nėra dviejų surask du žmones, kurių vienodu žmonių. Žmonės panašūs, turi dvi rankas, dvi kojas, vieną nosį, bet aukoja savo jėgas, o taipgi neretai ir savo gyvybę išstato nemažan pavojun, jeigu tik Dievo ir artimo meilė ir bendras žmoniškumo gailestingumas, tos jų aukos ar patarnavimo iš jų reikalauja. Tačiau kareivis, jūrininkas, gydytojas, slaugė arba dvasininkas, savo profesijoje besidarbuodamas, gali susilaukti ir gana ilgo amžiaus, be aktualio savo jėgų eikvojimo ir savo gyvenybės rizikavimo. Dauguma iš jų gal per visą savo gyvenimą, beatlikinėdami savo profesijos pareigas, tikro savo sveikatai ar gyvybei pavojaus išvengia. Tačiau su visu yra kas kita su motina! — Ji ne tik, kad yra pasiruošusi tą savo sveikatai ir gyvybei pavojų sutikti, — bet ji aktualiai rizikuoja, laisva savo valia eidama į tą pavojų. Ji su visu nebebus motina, jeigu aktualiai savo jėgų ir gyvybės nerizikuos, arba ieškos kokių nors priemonių, save prieš motinystės pareigą pateisinti.

(Bus daugiau)

ATSIMINIMAI IŠ RUSŲ JAPONŲ KARO

Pradžia 3-čiame pusl. Atsimenu, kad balandžio pradžioje, 1905 m., jau buvo milijoninė armija Mandžiurijoje. Tame skaičiuje

ramesniomis kirpimo linijomis. Pirmosios gali savo aprėdams rinktis šviesias spalvas, gali nevengti ir margumo, gali taip rūbą pasiūti, kad jis būtų platesnis, kad ir vėjas įsukęs darbo turėtų, tuo tarpu kad žemaūgės ir storesnės turi vengti šviesių spalvų, o rinktis tamsesnes, kurios akį apgaudamos daro figurą plonesnę; turi vengti ir margumo, o rinktis rūbą labiau vientisų spalvų, o jei jau renkasi margą, tai tas margumas turi būti smulkus. Tas pat pasakytina ir apie kojines — plonos kojos gali būti apautos šviesesnių spalvų kojinešis, o turinčios storas, nedaliai nauaugusias kojas, geriau padarys nešiodamos tamsesnes kojines.

Čia laikas pasakyti, kad siūdintis per daug aptemptą ir ne visas kūno dalis atitinkamai apdengiantį rūbą yra ir nemoralu ir negražu. Nadera savo kūno formų išstatyti parodai. Kai pamatai tokią moterį, darosi kažkaip nejuoku. Bendrai, reikia žinoti, kad rūbas taip turi būti pritaikintas žmogaus kūnui, kad jis neiškraipytų prigimtų žmogaus kūno formų, o jeigu yra koks kūno trūkumas, tai kad tą trūkumą, kiek tai yra galima, paslėptų.

Taikintinas rūbas ir prie veido, plaukų bei akių spalvos. Vienos spalvos tiks šviesiaplaukėms, kitos tamsiaplaukėms, o dar kitos rudaplaukėms. (raudona ir žalia spalva geriau tinka tamsiaplaukėms, o dangiška šviesiaplaukėms). Išblyškusius ir labai šviesius veidus turinčios geriau padarys, jei savo suknelėms rinksis tamsiai mėlyną, juodą, bronzinę spalvą. Raudon-skrustės geriau padarys, jeigu atsisakys raudonų, plytinių ir bendrai labai ryškių spalvų. "L-s" site.

tūkstančiai katalikų kareivių, bet katalikų kapeliono nei vieno neturėjo. Buvo stačiatikių kapelionai. Vienas kitas katalikų kapelionas buvo už daugelio mylių nuo mūšių laukų, kur nors karo ligininėse. Pavyzdžiui aš pats per du metus ir puse išbuves Mandžiurijoje neturėjau progos sueiti kataliko kapeliono ir neteko matyti katalikų bažnyčios. Tik Visų Šventųjų dieną, 1906 m. turėjau progą užėiti į bažnyčią. Bet šis malonus įvykis buvo prieš Ventos upės, Lietuvos žemelėje.

Iš savo patyrimo tvirtinu, kad karo laukuose nėra bedievių. Nežiūrint į kareivio tikėjimą arba visai be tikėjimo, bet pavojaus valandoje, kada mirtis pažiūri į akis, tai ir surambėję ieško Dievo pagalbos. Sveikas žmogus, būdamas saugioje vietoje, dažnai tą patį Dievą niekina, bet pavojaus valandoje, kaip tas paklydėlis sūnus bėga pas savo Tėvą. Būtų naudinga, kad nedėkingi žmonės, pavojaus valandoje patyrę Dievo pagalbos reikalingumą, ir pavojui praėjus, Dievą mylėtų ir Jį garbintų. Jo pagalbos šauktusi.

A. R.

GEGUŽĖS MĖNESIO

Knygutė, kurioje randasi labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Knygutė buvo išleista Sv. Kazimiero Draugijos, Kaune. Ji yra versta Kun. Pr. Zadeikio. Turi 184 pusl. Kaina 40c.

Užsisakydami šią "Gegužės Mėnuo" knygutę, idėkite 40c į konvertą ir prisiųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., ir tuojau ją gausite.

Never Too Busy—

Lawrence Tibbett, Metropolitan Opera baritone, and his wife, Jane, always have time for one of the most important household tasks—saving used cooking fat. They know how needed it is to help make weapons of war and essential civilian products.

Gyvojo Rožančiaus Paslaptys

Darbininkas išleido "GYVOJO ROŽANČIAUS PASLAPTYS" knygutės formoje. Kiekviena paslaptis iliustruota paveikslais. Šioje knygutėje taipgi yra ir narystės mokesčių lapeliai. Knygutės kaina 20c. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

P. Ona Ivaškienė su savo jaunų šokėjų grupe paaukojo vie nuolyno taisai \$10.00.

Lankėsi klierikas vienuolis. Bal. 19 d., "Darbininke" ir klebonijoje, lankėsi klierikas Vladas Jeskevičius, S. J. Jis yra buvęs Šv. Petro parapijos altaristas. Jo tėveliai ir brolis yra šios parapijos veikėjai. Dabar jis baigia kunigo jėzuito mokslą, Weston College, Weston, Mass. Jis lankosi So. Bostonan karts nuo karto jo primicijų reikalais, kurios įvyks birž. 24 d., 11 val. ryte.

SVARBI RINKLIAVA. Vietiniai kunigai aiškino, kad Jėzaus Nukryžiuoto Seserys perka naują namą Brocktone. Seselems padėti nupirkti šią nuosavybę įvyks rinkliava, Šv. Petro par. bažnyčioje, bal. 29 d. Kunigai prašė visų padėti Seselems įsigyti šią vertingą ir labai reikalingą patalpą.

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPSYS)
Lietuviai Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampus Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir pilnklaimams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

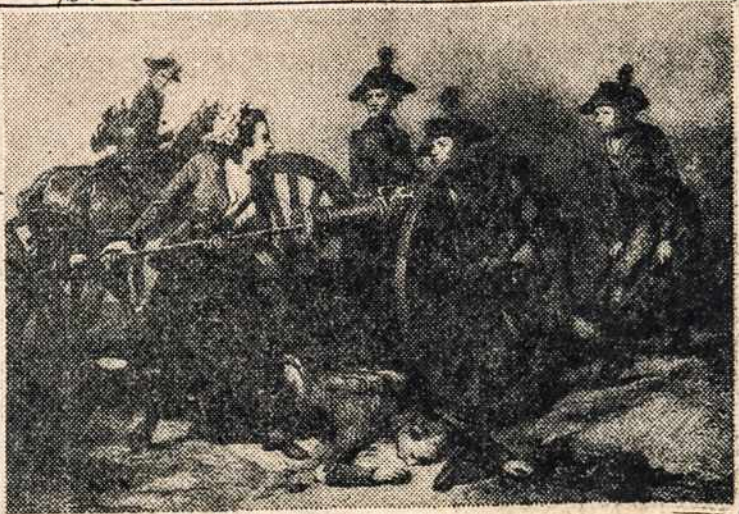
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU. 4645
A New Style For Spring
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.
Soft, Cream-Oil Permanent \$8.
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from \$5. to \$50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.
at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway,
South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present
No Appointment Necessary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Take Years From Your Looks.
Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.

WOMEN IN WAR

1945 WOMEN HELP WIN THE WAR BY SAVING USED COOKING FAT, TO HELP MAKE UP THE DEFICIT OF INDUSTRIAL FATS AND OILS. IT'S WORTH CASH AND EXTRA RATION POINTS!

Bal. 25 d., prasideda svarbi tautų konferencija. Melskimės visi teisingos taikos reikalui. Tuo tikslu lankykime bažnyčias.

Šv. Petro bažnyčioje, 7:30 v. vak. bus pamaldos, po pamaldų bus Sus. komiteto Lietuvių Maldos Dienos.

Bal. 22 d., mirė Boleslovas Pajlauskas, 60 metų, savo namuose, 378 W. 2nd St. Paėjo Punsko parapijos. Amerikoje pragyveno per 30 metų. Paliko žmoną Kotryną (Miliauskaitę), seserį ir brolių. Laidojamas bal. 24 d., 9 val. ryte, iš Šv. Petro par. bažnyčios, Naujos Kalvarijos kapuose.

Įvairių tautų šalpos fondų vajai drabužiams rinkti pasibaigė kovo 31 d., o balandžio 1 d. prasidėjo didysis vajus rinkti drabužius visiems nuo karo nukentėjusiems. Jis tęsis iki geg. 1 dienos. Šis vajus yra žinomas kaip United National Clothing Collection. Jame dalyvauja per 50 pašalpos įstaigų, tarp jų ir Bendrasai Amerikos Lietuvių pašalpos Fondas—United Lithuanian Relief Fund of America. Bostoniečiai gali nešti aukojamus drabužius tiesiai vietiniams direktoriams, arba Šv. Vincento Pauliečio klėtėn, 21 Warehouse St., arba į lietuvių įstaigas, būtent: Piliiečių salėn, E St., Legijonierių salėn, C St., ar bažnytinėn salėn, West 5th St., prie B St. Į bažnytinę salę galima atnešti vieną kitą drabužį beinanti pamaldas.

LANKĖSI

Penktadienį lankėsi ilgametis "Darbininko" skaitytojas Juozas Markelionis. Atsilankymo proga įstojo į kun. Dr. Urbonavičiaus knygos — Vytis ir Erelis rėmėjus ir pasipirko ką tik iš spaudos išėjusią dainų knygę — Vai Lėkite Dainos.

Šeštadienį, "Darbininke" lankėsi kun. J. Vosylius mamytė p-nia K. Vosylienė iš Jamaica Plain, Mass. Atsilankymo proga kalendoriaus fondan aukojo \$1.00 ir pasižadėjo įstoti į "Vytis ir Erelis" knygos rėmėjus.

Lankėsi Dr. Paulina Luzeckaitė. Atsilankymo proga nusipirko 10 egz. "Vai Lėkite Dainos", pasiėmė nemažai "Vyties" egz. išplatinti ir Darbininkų Radio Koncerto tikietų.

KAS - KUR?

★ Sekmadienį, bal. 22 d., vykstani į Šv. Kryžiaus Katedrą Bostone ir pačioje Kaedroje mano dėmesį atkreipė šie dalykai: ★ Mes vėluojamės, bet ponias F. E. Zaletskienė išgelbsti situaciją, pagauna taksi ir Falisa, Nelly ir mano malonybė su ponios globa pribūnam dar prieš laiką.

★ Pirmą patinkam p. A. Vaičiulaitį. Sveikinam.

★ Katedroje artistas Rapolas Juška prie vargonų, Dr. Juozas Antanėlis čia pat. Providence vargonininkas Stasevičius irgi ten pat. Čia ir dainininkė panelė Lašaitė.

★ Katedra pilna žmonių. Pasiensiais stovinčių daug.

★ Prie altoriaus muzikas Juozas Žemaitis ir chorai.

★ Santuokariūmą pilnas kunigų ir klierikų su Jo Ekscelencija Arkivyskupu ir asista.

★ Matosi tarp lietuvių kunigų Prelatas J. Ambotas ir mūsų klebonai - kunigai: Virmauskis, Švagrūdis, Vaitekūnas, Juškaitis, Petraitis, Kneičis, Strakauskas, Juraitis, o kun. Juras pilnoje svitoje — mišparus veda.

★ Senatorius D. I. Walsh sukiumpa ir bučiuoja Arkivyskupo žiedą.

★ Lietuvos Garbės Konsulas A. O. Shalina, atstovauja Lietuvą. Ir ponias su juo.

★ "Darbininko" redaktorius A. F. Kneičys, su ceremonijų kostiumu palaiko tvarką minioje. Ten matosi adv. J. Grigalius, J. J. Romanas, J. Kasparas ir dar daugiau.

★ Štai ponai Pranas ir Genovaitė Razvadauskai teikiant Sutvirtinimo Sakramentą stoja į Sutvirtinimo tėvu ir motina.

★ Neuzmiršamas p. Zemaičio "Šventas Dieve" solo ir jo sugėbėjimas valdyti-diriguoti chorą ir publiką bendrai giesmei.

★ Jeigu kas atydziai išklause J. E. Arkivyskupo kalbos Katedroje, ar per radio namuose, tai tikrai suprato koks Demoklio prapulties kardas kerta lietuvių tautą ir smaigia Lietuvą.

★ Jo' Ekscelencija nuosirdziai atsiliepe su padėkos žodžiu Brocktono miesto valdininkijai, kurie parodė gerą širdį perleidi dant miesto gražią nuosavybę Nukryžiuoto Jėzaus Seserims, įsteigimui jų motiniško namo.

★ Gegužės 20 d., įvyks Darbininkų Radio Programos labai gražus koncertas, Jordan Hall, Bostone. Programą pildys artistė Anna Kaskas, artistas Rapolas Juška, panelė smuikininkė Antanaitytė ir jos muzikališkas triuo. Tikietus galima gauti ir "Darbininke". Labai girtinas ir remtinis dalykas kai žmogus: anksti kelią, greit aukoją, bažnyčioj gieda, iš anksto tikietus parengimui nusiperka; tie žmonės dvigubai laimi.

★ Jo Ekscelencija Arkivyskupas Cushing, D. D., pareiškė savo pamoksle, kad Lietuva gali išgelbėti tik Amerika; Lietuvos viltys padėtos Amerikos demokratijoj ir tas džiugina mūsų širdis, kad mes esame tie gerieji Amerikos piliečiai, kurie norime žmogų ne į vargą įtraukti, bet jam laisvę duoti — Lietuvai nepriklausomybę suteikti.

★ Sulig Sovietų paskelbto likvidavimui žmonių rašto — Lietuvoj galės likti tiktai ubagai, bet ir tie bus uždaryti rusiškuose kolchozuose bei sovchozuose.

★ Sekmadienį, bal. 22, Lietuvių Maldos Dienoj, Šv. Kryžiaus Katedroje, Bostone, buvo 4000 asmenybių. Jų tarpe buvo 3000 lietuvių ir 1000 nelietuvių.

Taip pranešė Katedros Rektorius Prelatas Thomas R. Reynolds. Reikia pažymėti, kad malonusis lietuvių prietelius Prelatas Reynolds, labai gražiai pranešdinėjo per WCOP stoties radio visą pamaldų eigą. Lietuviai tikrai nuosirdziai dėkingi jo malonybei.

★ Prelatas J. Ambotas didžiū iškilmių eigoje Šv. Kryžiaus Katedroje, Bostone atkalbėjo jaudinančią maldą už Lietuvą: — Viešpatie, kuris valdai žemes, salas ir vandenis, kurios rankose yra žvaigždžių takai, kalnų viršūnes ir amžių slėpiniai, kuris esi gyvybės, šviesos ir laisvės šaltinis, ir kuris leidi teisingumą ir tvarką tarp tautų, pa-

žvelk į mūsų brangią šalį, stiprink ir guosk išblaškytus ir pavergtus jos vaikus, globok juos Savo būdinčia akimi, penėk baudanjančius, drąsink kovojančius, būk jų vadas, tėvas ir ramintojas, gražink mums laisvės, džiaugsmo ir apstumo dienas ir surink visus mūsų tėvynės sūnus ir dukteris iš tyrlaukių, salų, ištremties ir kentėjimų ir parvesk juos po išvadotos tėvynės sparnu, kad amžiais eitume laisvėje, garbėje, teisingume ir meilėje. Amen.

Km.

PAS GIMINES BEI PAŽISTAMUS

Šv. Kryžiaus Katedroje Lietuvių Dienos Maldos pamaldoms užsibaigus, o dar šalto siaurės vėjo gerokai išbučiuotiems, visi maldininkai galvotrukčiais skubėjo namučių link. Mes irgi su ponais Edvardu ir jo mylima žmonele bei linksmute dukrele Birute (vyte), įsmukom į puošnų pp. Ciocių automobilį. Laukiam tik ponų Juozo ir Marijonos Bernatonių ir dar ko?! Ir štai tas dar kas, tai energingas Šv. Kazimiero par. iš Providence, R. I., klebonas su savo pilnu pasaziurių automobiliu... Vaziuojam. Kur? Aišku, kaip diena, kad vaziuojam pas vaisingus pp. Bernatonių, 57 W. L St., So. Boston, Mass. Tiesa, pirm. mums galutinai atsiskyrus nuo Katedros rezidencijos, dar teko vienas kitas žodelis pasikalbėti ir su klierikais-deakonais Jonu Bernatoniū, sūnum Juozo ir Marijonos Bernatonių ir Alfonsu Janušoniū, kurie irgi skubėjo jų laukiamo buso link. Štai mes pp. Bernatonių rezidencijoj. Vaisės-vakariene ir programa. Programoje buvo pavartota daugiau dainų, kaip išleisto "Vai lėkite dainos".

Tikrai gražu, kaip lietuvių nuosirdziai ir draugingai praleidžia vieną kitą valandėlę besišnekučiuodami bei dainuodami. Be virš minėtų šioje kompanijoje buvo: kun. Zvirblis, dominikonas, kun. Kacevičius, panejė daininkė Lašaitė, varg. Stase-

p. Albina Antanaitytė, talentinga smuikininkė gros solo ir jos vadovaujamas trio Darbininkų Radio koncerte, sekmadienį, gegužės-May 20 d., 3:30 valandą po pietų JORDAN HALL, Bostone.

Patogumo dėlei reikia pažymėti, kad šio koncerto tikietus galima įsigyti "Darbininke". Kas nuosirdziai ir patariama iš anksto atlikti, nes anksti nusipirkęs tikietus, taip kaip jaunas vedęs — nesigraudinsi.

vičius, p. Vilimaitienė ir Jonas Kumpa. pp. Bernatoniai yra didžiai susirūpinę savo sūnelio Jonuko primicijomis, kurios įvyks birželio pabaigoje. Dieve jiems padėk! R.

Laumės Skalbėjos

Kartą moteriškė, saulei nusileidus, grįžo iš dvaro. Priėjusi upelį rado dvi moteris besiskalbiančias. Tai buvo laumės. Ji truputį nusigando, bet priėjusi sako: "Padėk, Dieve!" Laumės atsakė: "Te tau drobės galą už tai, kad mus pasveikina". Ši bijojo eiti artyn. Laumės padėjo ritinį ant pievos ir sako: "Rėžk ir rėžk, tik visos neišvynikonas, kun. Kacevičius, panejė daininkė Lašaitė, varg. Stase-

Moteriškė pasiėmė audeklą, parsinešė namo ir raizė ilgus metus, kiek norėjo, o ritinyje vis tiek, kiek buvo. Kartą pagalvojęs sako: "Reikia išvynioti, pažiūrėti, kas tame ritinyje yra?" Išvyniojo audeklą, nieko nerado, bet sulig tuo laiku kiek iš ritinio nurėždavo, daugiau nebebūdavo.

ŠV. ONOS NOVENA

Jau išėjo iš spaudos NOVENA prie ŠV. ONOS ir Stacijomis. Išleido Tėvas Gabrielius Maria Jaskal, C. P. Šių knygučių galite gauti Darbininko administracijoje. Knygutės kaina 15c. Su užsakymu įdėkite į konvertą 15c. ir pasiūskite, DARBININKAS, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. ir tuojau gausite minėtą knygutę.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

GERAS NAMAS PARDAVIMUI

South Boston, trijų aukštų namas 4-5-5 kambariai su visais gražiais įtaisais, kaipo baltos sinkos, vanos, copper boilers, dideli užpakaliniai piazzai, arti vandens, rendas neša \$90. į mėnesį. Randasi ant Peters St. prie "N" ir 7th Sts. Taip pat aš turiu pardavimui daug kitų namų skirtingose vietose, Dorchester, Roslindale ir West Roxbury.

Wm. Amsie,
30 Carruth St., Dorchester,
Mass. Tel. GEN 3719

REIKALINGAS ir labai pageidaujamas 4 arba 5 kambarių su maudyne gyvenamas tenementas. Gera šeimyna. Lietuviai, katalikai. Turi puikiausias rekomendacijas. Praneškite — "Darbininko" administracijai telefonas SOU 2680 arba Adomui Barauskui, 130 W. 8th St., So. Boston 27, Mass. (1)

PARSIDUODA "rooming house" su 17 kambariais, 2 toiletai, 1 maudynė. Priinama kaina. Atsišaukite, CAP 1997 arba 83 Green St., Boston. (27)

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Čunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Izdininkė — Ona Staniulūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolo raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagrūdis, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

TUOJAU REIKALINGA

Moterų Prie Abelų Darbu

Darbas nuo dienų. Savaitėje 48 darbo valandos. Geras užmokestis. Puikios darbo sąlygos. Atsišaukite į

Employment Office, Waiting Room, North Station arba Railroad Retirement Board, 115 High St., Boston, Mass.
BOSTON and MAINE RAILROAD

Užsakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Factory to you
Monuments \$85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI
S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnams gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieng ir Naktį
Koplyčia šermentis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieng ir naktį
Koplyčia šermentis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

Kur Gimė Ir Augo Dr. J. Basanavičius

(Tęsinys)

Šioje romantiškoje ir lietuviškoje aplinkoje prabėgo J. Basanavičiaus kūdikystės ir jaunystės dienos ir brendo jo tautiškoji dvasia. Ši pasakiška jo gimtosios aplinkos dvasia jį veikė visą jo gyvenimą ir jis visą savo gyvenimą paliko romantiku — svajotoju apie gražią, pasakišką praeitį ir garsią senovę.

Dr. J. Basanavičius ne tik stebėjo šį įvairių ir pasakiškų Ožkabių kaimo gyvenimą, bet, vaikas būdamas ir pats jame aktingai dalyvavo. Savo autobiografijoje jis mielai mini savo kūdikystės, Ožkabiuose praleistas, dienas ir tuos laikus vadina laimingesniaisiais savo gyvenimo laikais. Jis prisimena kaimo „alaunyčią“ ir tipingesnius ano meto pastatus: „Iš ano laimingesnio laiko, dar man mažam esant, buvo „gluosnyne“ užsilikusi „alaunyčia“, labai didelė troba su reikalingais alaus darymo padarais, kur nekartą man atsimenant, daryta dar sau alaus ir dėl šeimos, ypač per rugiapiūtę ir ant Kalėdų; taipogi buvo dar likęs didelis, labai senos architektūros, su didelėmis palėpėmis, kluonas“.

Taip pat su pasigerėjimu jis prisimena ir savo vaikystės pramogas. Rudenį, kai laukai būdavo jau nuvalyti, gražiomis, saulėtomis dienomis, besidriekiant ore voratinkliams, jis, jau didoku vaikėzu būdamas, sėsdavo drauge su kitais kaimo berniukščiais ir piemenimis ant žirgų ir įrodavo kitų kaimo piemenų vaikyti, garsiai pliauškėdami botagais, šaukdami „vaji ola“ ir juos praverdžiuodami šiaudadūšiais, degutpiliais ir panašiai. Apie šias kadaise Ožkabių apylinkėje buvusias madnas piemenų „vainas“ vietas senieji žmonės dar ir šiandien kai ką papasakoja, o dr. J. Basanavičiaus atmintyje jos paliko gilų įspūdį: „Šitie vaikymai man visados išrodė kaip rudimentarinės vainos, kaip vainos iš laiko senovės lietuvių. Lenktynės, imtynės, rymavojimas, ritinys ir kiti žaislai tokie jau kaip ir pas senovės Trojenus buvo, iš jaunystės laiko man iki šiandien atminime liekti“.

Taip iš mažens santykiuodamas su liaudimi, jis pamėgo ir susigyveno su jos kūryba, kurią vėliau įamžino „Ožkabių dainose“, „Iš gyvenimo vėlių bei vėlių“ ir kituose savo raštuose.

J. Basanavičius visuomet, kada tik galėdavo, lankydavo savo gimtinę ir savo apylinkės žmonėms,

kuo galėdamas, stengdavosi padėti. Vasarą, kai jis parvažiuodavo į Ožkabalius, iš visos apylinkės dideliausi būriai sergančių traukdavo į jo namus, kur jis visiems nemokamai teikdavo medicinos pagalbą ir patarimus. Geri ir naivūs kaimo žmonės norėdavo geradariui kuo nors atsilyginti, tačiau jis niekuomet iš jų jokio atpildo neimdavo. Todėl J. Basanavičius visoje apylinkėje buvo žmonių didžiai gerbiamas ir užtat Bartnikų valsčiuje jį išrinko į trečią dūmą elektorium.

Mylėjo dr. J. Basanavičius ir savo brolių. Kai šis susirgo džiova, dr. J. Basanavičius, specialiai parvažiavęs į Ožkabalius, apie šešias savaites budėjo prie jo lovos.

Dr. J. Basanavičius nebuvo išdidus ir nevengdavo net su paprasčiausiais kaimo žmonėmis pasikalbėti. Taip pat jis, po savo gimtinės laukus vaikštinėdamas, nevengdavo užkalbinti piemenis ir mėgdavo juos pamokyti ganyti bandas... Pasakojama, jog tokio pamokymo metu kartą jam ir savotiška nelaimė atsitikusi. Ne per toli nuo kaimyno ežios, už kurios augusios avižos, jo brolio piemenaitė ganė žasiukus. Jis, prie jos prisitartinęs, jai patarė žasiukus varyti arčiau prie kaimyno ežios, kur esanti didesnė žolė. Piemenaitė prieštaravo ir nenorėjo sutikti. Tada jis nusprendė ją pamokyti — jai liepė atsitraukti nuo kaimenės ir pats emė ganyti žasiukus. Prisivariavęs arčiau prie ežios, žasiukai pakriko ir pasileido bėgti į avižas. Kai, vienus iš avižų išvaręs, jis eidavo kitą vartyti, šie vėl sugrįždavo atgal į avižas. Išikarščiavęs jis netyčia vienam žasiukui pataikė rementu per galvą, ir žasiukas krito negyvas. Taigi iš jo „piemenavimo“ niekas išėjo. Piemenaitė už gerą ganymą gavo iš jo rublį, o jis turė-

jo nesmagumo prieš brolienę dėl žuvusio žasiuko. Dr. J. Basanavičius ir senatvėje nepamiršo savo gimtinės. Parvažiavęs pasisvečiuoti jau į Nepriklausomą Lietuvą, jis visuomet aplankydavo ir Ožkabalius. Šių eilučių autoriui, dar mažam tebesant, jį dažnai tekdavo matyti bevaikščiojantį, rementu pasiremiant, po savo numylėtos gimtinės laukus. Jis dėvėdavo ilgą rūsvą apsiausta ir turėjo didingą, kartu ir malonią, išvaizdą. Retkarčiais jis susimąstęs rymodavo prie sudugusios pirties griuvėsių...

Tur būt, svajodavo apie savo mieląją vaikystę, apie anas gražiausias pasakiškas Ožkabių gyvenimo dienas...

Dabar Ožkabių kaime jau kita dvasia — jaunimas jau nebe tas dainuoja dainas, kuris kadaise užra-

šė dr. J. Basanavičius; lyg nakties šešėliai išnyko visi tie monai, dvasios ir laimės, kurios pirmiau pripildydavo žmonių vaizduotę, tik viena Ožkabių kaime nesikeičia ir neišnyksta — nuolat skamba žmonių lūpose dr. J. Basanavičiaus vardas.

A. Sirutis.

ROMANTIZMAS KITUR IR LIETUVOJ

J. V. Navickas

1.

Kas yra romantizmas? Kur glūdi jo šaknys? Ši literatūrinė srovė gana komplikuoja. Kiek romantizmas yra painus reiškinys, galime spręsti kad ir iš tokio dalyko: literatūroje paprastai esti nagrinėjamas skyrium, kaip turįs savo specifinių bruožų volgiškasis, angliškas, prancūziškasis ir kitų tautų romantizmas.

Bendrą, kosmopolitinį romantizmą paprastai apibūdina kaip vaizduotės ir jausmo poeziją, kaip autotonominio „aš“ grožinę kūrybą, kaip intymišką pasipasakojimą poeziją, kaip krikščionybės ir riterystės pavėlavusį padarą, kaip laiko ir erdvės egzotizmą ir t.t.

Jei fantazija ir jausmas ima viršų, nepaprastai pletojasi, jei išsivyrėja svajojimai, jei tikrovė kaip tokia nustoja savo reikšmės ir nėra kontroliuojama sveiko proto — psichologinis romantizmo pa-

grindas yra parengtas. Vienas prancūzų kritikas teisingai sako, kad romantizmo pamatė yra tikrovės, gyvenimo baimė, aistringas noras pasislėpti nuo tos tikrovės.

Tikras romantikas yra tas, kuriame viršija vaizduotė, kuriam tikrovė sukelia baimės tiek paprastame gyvenime, tiek mene. Romantikas dėl tos neapykantos tikrovei bodisi toms vietoms, kur jį skaudina paprastumas — „gyvenimo proza“. Šis troškimas kur nors pasišalinti, kur nors toliau pabėgti, gali įgauti įvairių formų. Dvi charakteringiausios formos visų laikų romantikams tai — aistringa meilė pietų bei rytų kraštams ir viduramžių liudėsys.

Jei įsižiūrėsime atidžiau į romantinės literatūros ypatumus, išeis aiškėn, kad romantizmas skelbia tautinio istorinio gyvenimo atvaizdavimą grožinėj kūryboj.

Romantizmas mėgsta kūryboj visa, kas yra individualu. Jis nepripažįsta bendrų psichologinių klasicizmo schemų, abstrakcijų. Jis skiria tautinius ypatumus, provincijos, luomo, profesijos ypatumus.

Romantizmas ima savo siužetus iš visos gyvenimo ir gamtos gilumos. Jis pripažįsta lygią teisę visiems gyvenimo reiškiniams.

Romantizmas nepripažįsta jokių literatūrinių autoritetų, kodeksų, taisyklių.

Romantizmas skelbia „sielos poeziją“. Toji poezija ieško amžinybės ir begalybės.

2. Romantizmas, kaip kokia 19 amžiaus galinga srovė negalėjo nepaplisti, kaip nauja banga, neužlietę paskirų žmonių bei tautų.

Tipingiausiu Europoj literatūriniu atžvilgio sąjū-

no tos rolės, kurią jis vairyta laikomas vokiečių romantizmas. Tasai romantizmas, išaugęs jau 18 amžiaus gale ir 19 amž. pradžioj, pasižymėjo tautišku, idealizmu, filosofiskumu, mistiškumu.

Sutriuškinta, pažeminta Napoleono epochoj vokiečių tauta turėjo kurį laiką ieškoti paguodos idealizavime viso to, kas tautiška, kas vokiška. Reakcija, ėjusi po prancūzų revoliucijos visoj Europoj, buvo labai ryški ir vokiečiuose. Visa jų kūrybinė energija nuėjo kita linkme: į meną, poeziją, filosofiją.

Vokiečių romantikai per visą pirmą 19 amž. pusę skelbė neapykantą tikrovei, ją niekino, ieškodami sau idealų nėrėsi į fantastišką pasaulį, apdainavo jo grožybes. Tikra žmogaus laisvė — rodė jiems — galinti įsikūnyti vien svajonių karalijoje, vieno meno kūriniuose.

Anglų romantizmas, išaugęs žymiai kitose politinėse ir socialinėse aplinkybėse, palyginti laisvesnėse, nekaip kitur Europoje, pasižymėjo pirmiausia ir daugiausia individualizmu, laisvos asmenybės kultu (Byron). Politškai visuomeninis momentas anglų romantizme nevaidi-

Prie Nežinomo Kareivio Kapo

(Siužetas)

Trokštu, o tai trokštu Nežinomas Broli, Ateiti pas tavo tylų, brangų kapą. Gėlėmis iškloti grabo kietą guolį, Kai jau nauja diena atvers ryto lapą. Suklupsiu prie grabo, švento kaip Tėvynė, Dėkosiu Jums, broliai, visiems — Vienam! Nes lavonai Jūsų — davė mums gyvybę, Jūs kritot už gerį nekalti, o ne...

Koplyčia languota tyliam kapinyne, Varpas jau po varpui dindi maldoje. Padėka manoji į ją išipynė — Davėt Jūs mums viską — savo aukoje: Ir meilę pirmąją, ir brolišką ranką, Kraują ligi lašo savo paskutinio! Nuėjot į kapą, į namelį menką, Netrokšdami garso, vardo pirmutinio.

Tviska aukso žvaigždės melsvoje aukštybėj, Ant kalnų ir klionių nugulus naktis; O, Pilkas Kareivi, kreipiamės žemėbėj, Te už tavo kraują mums laisvė prašvis. Te nužengia Tavo jėga nemarioji, Iš kovų audringų iš spąstų žiaurių... Lai trūksta vergijos katgora baisyoji, Lai grįšta tėvynėn daug protų taurių.

Lai žinos svetimi pas mumis užklydę, Kad mes kaip didvyriai bandymus išėjom! Kad čia laisvės rožės mūs krauju sužydę, Kad mes tik aukomis mirtį suturėjom. Tegū Jūsų kraują, Broliai Nemarieji, Prineša mums laisvę taurėj Atpirkėjo! Užstos už mus tuomet protai teisingieji, Kai skriaudą paliūdys svarstyklės Teisėjo.

Marija Aukštaitė.

no tos rolės, kurią jis vairyta laikomas vokiečių romantizmas. Tasai romantizmas, išaugęs jau 18 amžiaus gale ir 19 amž. pradžioj, pasižymėjo tautišku, idealizmu, filosofiskumu, mistiškumu.

Sutriuškinta, pažeminta Napoleono epochoj vokiečių tauta turėjo kurį laiką ieškoti paguodos idealizavime viso to, kas tautiška, kas vokiška. Reakcija, ėjusi po prancūzų revoliucijos visoj Europoj, buvo labai ryški ir vokiečiuose. Visa jų kūrybinė energija nuėjo kita linkme: į meną, poeziją, filosofiją.

Vokiečių romantikai per visą pirmą 19 amž. pusę skelbė neapykantą tikrovei, ją niekino, ieškodami sau idealų nėrėsi į fantastišką pasaulį, apdainavo jo grožybes. Tikra žmogaus laisvė — rodė jiems — galinti įsikūnyti vien svajonių karalijoje, vieno meno kūriniuose.

Anglų romantizmas, išaugęs žymiai kitose politinėse ir socialinėse aplinkybėse, palyginti laisvesnėse, nekaip kitur Europoje, pasižymėjo pirmiausia ir daugiausia individualizmu, laisvos asmenybės kultu (Byron). Politškai visuomeninis momentas anglų romantizme nevaidi-

ką. Ypač poetiškai Daukantas savo „Būde“ vaizduoja lietuvių tautos praeitį, žmonių dvasią, jų santykius su aplinka ir tarp savęs, jų darbus, pa-pročius, ir žygius.

Vysk. A. Baranauskas, kuris savo eilėmis kėlė ano laiko tautiečių dvasią ir griausmais svaidė į engėjus rusus, buvo taip pat romantikas. „Anykščių Šilėly“ jisai dideliu įkvėpimu apdainavo lietuviškos gamtos grožį.

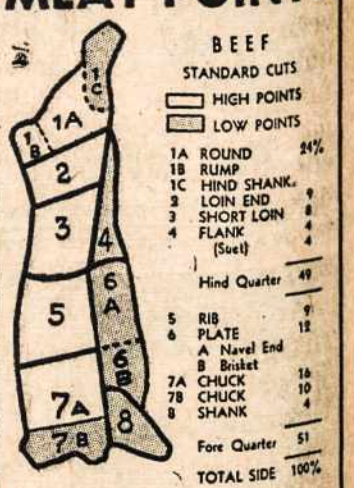
Nusveriančios įtakos romantizmui mūsų krašte turėjo „Aušra“, kuri drauge buvo ir patriotinė ir romantinė. Josios straipsniuose kartu pinasi patriotinis ir romantinis balsas. Ypač tas jos romantizmas išryškėja straipsniuose apie Lietuvos senovę. Iš šios patriotinio romantizmo linkmės išaugo griežta laisvės ir tautos savarankiško gyvenimo idėja.

Lyrikoje tą patriotinį romantizmą stipriausiai išsakė Maironis. Šalia jo buvo eilė kitų poetų ir beletristų romantikų senesnėj kartoj, bet jų čia neminėsim. Maironis savo eilėse, poemose aukščiausiai išskėlė romantizmo ir sykiu patriotizmo svyturį, kuris nepaliko be pėdsakų lietuvių tautoje. Jo kūriniuose atsispindinti dvasia greitai tapo visos tautos dvasia, kuri jau nesulaikoma liejosi į galingą srovę — naujos ir laisvos tautos būtį.

Su Maironiu romantizmas nesibaigė. Jisai lietuvių literatūroj išsiliejo naujas formas ir susirado naujų idėjų. Gili romantizmo dvasia dvelkia iš daugumo Šatrijos Raganos — M. Pečkauskaitės veikalų, ypač iš „Senam Dvare“, kuris yra vienas iš būdingiausių ir nuotaikingiausių romantizmo kūrinių lietuvių literatūroje. Jį galėtume pavadinti idealistinio — sentimentalinio romantizmo gražiausiu žiedu lietuvių dirvoje.

Vincas Krėvė savo „Sąrašne“ ir „Skirgailoj“, aukšto meniškumo dramose, išviršines išskėlė individualistinį — istorinį romantizmą mūsų literatūroje. Ypač galingą įspūdį daro jo „Skirgaila“, kuris ir formos ir idėjų atžvilgiu yra vienas iš galingiausių kūrinių lietuvių literatūroje. Romantizmo atžala simbolizmas taip pat pleido giliais šaknis į mūsų poeziją, dramą. Tačiau tai jau naujas klausimas.

MEAT POINTS

FROM ALL PARTS YOU CAN SAVE USED FAT TO EXCHANGE FOR CASH AND EXTRA RATION POINTS

GIVE NOW... GIVE MORE

KEEP YOUR RED CROSS AT HIS SIDE

